

342.1'06

๗/๕๔๗

๓ ๖

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ปริญญานิพนธ์

ของ

ชุลีกร ตั้งเชื่อนขันธุ์

14 ส.ค. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ

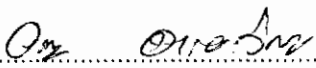
พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

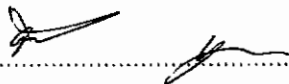
๖๘๖๔๔

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

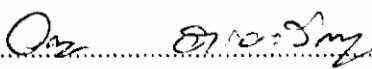
..... ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

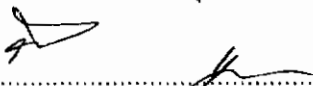
..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิราภรณ์ บุญส่ง)

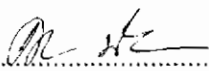
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

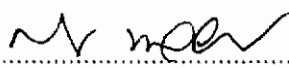
..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิราภรณ์ บุญส่ง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ศรียา นิยมธรรม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือ อย่างดียิ่งที่สุด ของศาสตราจารย์ ดร. ผดุง อารยะวิญญู และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิราภรณ์ บุญส่ง ซึ่งท่านทั้งสองได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตรวจ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ นายประยัด ทรงคุณ รองอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน นายเกียรติ อัมพราย ผู้อำนวยการสำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ นางวาสนา เลิศศิลป์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของ คณะครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ ทั่วประเทศ ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม ที่ให้กำลังใจ ขอขอบคุณ คุณสมชาย ตั้งเชื่อนขันท์ คุณไพเราะ พุ่มมัน คุณลักขณาวรรณ ภูสาร ที่ได้ให้กำลังใจ รวมทั้งเพื่อน ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ

ชุลีกร ตั้งเชื่อนขันท์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ	10
ความเป็นมาของการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษในประเทศไทย	10
โครงการเรียนร่วมในประเทศไทย	12
ความหมายการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ	13
ปรัชญาและทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ	14
รูปแบบของการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ	16
ประเภทของการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ	18
แนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม	18
หลักการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของเด็กพิเศษ	24
ความพึงพอใจในการทำงาน	25
ความหมายของความพึงพอใจในการทำงาน	25
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงาน	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
งานวิจัยภายในประเทศ	30
งานวิจัยในต่างประเทศ	33

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	38
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	38
	การสร้างเครื่องมือ	39
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
	การวิเคราะห์ข้อมูล	41
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
	ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
	ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา	46
	ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามสถานภาพ	47
5	บทย่อ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย	67
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	67
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	67
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
	การวิเคราะห์ข้อมูล	69
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	69
	อภิปรายผล	70
	ข้อเสนอแนะทั่วไป	74
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	75

บทที่

หน้า

บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	81
บทคัดย่อ	
ประวัติย่อของผู้วิจัย	

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา	40
2	ค่าร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา	46
4	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเพศ	47
5	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจของครูปัจจุบัน และปัจจัยคำจูงที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุ	48
6	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในองค์ประกอบของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยกระตุ้นของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม กับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุ	49
7	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในองค์ประกอบของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยคำจูงของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม กับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุ	50
8	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจของครูปัจจุบัน และปัจจัยคำจูงที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามคุณวุฒิ	51
9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในองค์ประกอบของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยกระตุ้นของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม กับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามคุณวุฒิ	52
10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในองค์ประกอบของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยคำจูง ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม กับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามคุณวุฒิ	53

11	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยคำจูน ในองค์ประกอบด้านนโยบายและการบริหารงาน ของครูที่สอนนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามคุณวุฒิ	54
12	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจของครูปัจจัยกระตุ้น และปัจจัยคำจูนที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุราชการ	55
13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในองค์ประกอบของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยกระตุ้นของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม กับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุราชการ	56
14	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยกระตุ้น ในองค์ประกอบด้านความสำเร็จของงานและด้านการได้รับความยอมรับนับถือ จำแนกตามอายุราชการ	57
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในองค์ประกอบของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยคำจูน ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม กับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุราชการ	58
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจของครูปัจจัยกระตุ้น และปัจจัยคำจูนที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การสอน	59
17	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยกระตุ้น จำแนกตามประสบการณ์การสอน	60
18	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในองค์ประกอบของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยกระตุ้นของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม กับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การสอน	61
19	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยกระตุ้น ในทุกองค์ประกอบ จำแนกตามประสบการณ์การสอน	62

20	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในองค์ประกอบของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยคำจูงของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม กับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การสอน	63
21	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยคำจูง ในองค์ประกอบด้านสภาพการทำงาน ของครูที่สอนนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การสอน	64
22	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามพื้นฐานความรู้ ด้านการศึกษาพิเศษ	65

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในประเทศที่กำลังพัฒนา การพัฒนากำลังคนถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะคนที่ได้รับการพัฒนาแล้วจะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ให้มีสภาพดีขึ้น (วิทยากร เชียงกูล. 2522 : 41) การพัฒนาคนจำเป็นต้องอาศัยการศึกษาเพราะการศึกษาคือ บันไดไปสู่ความสำเร็จทั้งในด้านส่วนตัวและส่วนรวม ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่ 5 ของมนุษย์ (ชนิดา รักษ์พลเมือง. 2532 : 40-41) มนุษย์เป็นทั้งทรัพยากรและผู้ได้รับประโยชน์ ตามเป้าหมายของการพัฒนา ประเทศได้มีการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างถูกต้องและทั่วถึง ประเทศนั้นก็จะประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม ดังปรากฏในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 (วิทยาลัยครูสวนสุนันทา คณะอาจารย์ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา. 2535 : 115) คือ การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุกด้านของประเทศ

เนื่องจากการศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ และการศึกษายังเป็นสิ่งที่ได้รับการคาดหวังจากประชาชนในประเทศอย่างมากมายหลายบทบาท รัฐจึงพยายามเร่งจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในชาติอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) กำหนดเร่งขยายการศึกษาและการบริการการศึกษาให้ทั่วถึงในเมืองและชนบททุกระดับทุกประเภท โดยมุ่งเน้นการให้บริการระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา เร่งขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้จบชั้นประถมศึกษาได้เข้าเรียนเพิ่มขึ้น กระจายโอกาสและสร้างความเป็นธรรมให้แก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ ให้ได้รับการบริการทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา ตลอดจนจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ (วิทยาลัยครูสวนสุนันทา คณะอาจารย์ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา. 2535 : 112) จากแนวนโยบายนี้เองเป็นที่คาดหมายว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนต้องเข้ารับการศึกษาระดับที่สอดคล้องกับสภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

อดีตที่ผ่านมาบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ จัดอยู่ในกลุ่มประชากรผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา การจัดการศึกษาพิเศษยังไม่มีความก้าวหน้าเท่าที่ควร ไม่สามารถให้บริการแก่ผู้ที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างทั่วถึงและยังทำได้ไม่กว้างขวาง การจัดการศึกษาพิเศษยังเป็นลักษณะการจำกัดขอบเขตของผู้เรียน เป็นการจัดแยกประเภทการศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการการศึกษาพิเศษ และมีการเลือกระดับของความพิการหรือความบกพร่องเข้าเรียน ตลอดจนรูปแบบของการจัดการศึกษาพิเศษยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างแน่ชัด ทั้งนี้เนื่องจากขาดข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้พิการประเภทต่าง ๆ ที่จะใช้ในการวางแผน ซึ่งมีผลต่อการดำเนินงานและการจัดสรรงบประมาณ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและขาดวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการสอนบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ กระทั่งมีการใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (วิทยาลัยครูสวนสุนันทา คณะอาจารย์ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา. 2535 : 97 - 101) จึงมีการกำหนดแนวนโยบายและระบบการจัดการศึกษาพิเศษสรุปได้ดังนี้ รัฐพึงจัดและสนับสนุนผู้ยากไร้ ผู้มีความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจหรือสังคม และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาโดยทั่วถึง โดยอาจจัดเป็นสถานศึกษาพิเศษหรือจัดเป็นโรงเรียนธรรมดาก็ได้ ตามความเหมาะสม

แต่เดิมกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา มีอำนาจในการจัดและส่งเสริมการศึกษาพิเศษเพียงหน่วยงานเดียว ซึ่งจะเห็นว่ามีภารกิจยังไม่ทั่วถึง เพราะมีโรงเรียนไม่เพียงพอ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีโรงเรียนในสังกัดอยู่จำนวนมาก จึงควรมีส่วนร่วมในการรับภาระในการสร้างโอกาสทางการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่เด็กพิเศษตามควรแก่สภาพของความเป็นประชาชนของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2533 : 377) การจัดการศึกษาพิเศษในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้เริ่มขึ้นเมื่อ ปีงบประมาณ 2529 โดยใช้ชื่อว่าโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติ โดยการทดลองจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครขึ้น ในการนี้ได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมครูการศึกษาพิเศษ เพื่อสอนเด็กที่มีความบกพร่องทั้งสองประเภทดังกล่าว ในปีงบประมาณ 2533 ได้ขยายผลการดำเนินงานออกไปยังส่วนภูมิภาค เขตการศึกษาละ 1 จังหวัด รวม 12 จังหวัด ในการจัดการศึกษาพิเศษนั้นสำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติ จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านการดำเนินโครงการ

และในด้านการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้มีการประชุมสัมมนาผู้เกี่ยวข้อง คือศึกษานิเทศก์จังหวัด ผู้บริหาร
โรงเรียน เพื่อให้ทราบถึงนโยบายและวิธีการดำเนินงาน และมีการจัดประชุมฝึกอบรมครู
ผู้สอน เพื่อให้ความรู้ในด้านการศึกษาพิเศษ สำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการ
ช่วยเหลือ ตลอดจนการพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและเด็กที่มีความบกพร่องทาง
การได้ยินให้สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
2533 : 2) ซึ่ง สมชัย วุฒิปรีชา (2533 : 372 - 373) กล่าวว่า ในฐานะครูผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้
บุกเบิกงานในส่วนนี้ ท่านได้ทำงานซึ่งมีคุณูปการมากมาย งานของท่านไม่ใช่เป็นผู้เปิดโลกทาง
การศึกษาพิเศษให้แก่เด็กด้อยโอกาสเท่านั้น แต่งานของท่านเป็นการทำบุญกุศลให้แก่ผู้ไร้โอกาส
เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้ยืนอยู่ด้วยลำแข้งของตัวเอง แม้จะเป็นงานที่หนักเพราะการเรียนการสอน
ธรรมดาที่หนักอยู่แล้ว สำหรับการสอนเด็กที่มีความบกพร่องนี้ ต้องมีความอดทน ด้านการบริหาร
งานก็จะมีปัญหาตามมว่าจะทำอย่างไร ถ้าอยู่ในชั้นปกติครูทุกคนต้องเข้ารับการอบรมหรือไม่
และในแง่จิตวิทยาการเรียนการสอนครูต้องให้จิตวิทยาสำหรับเด็กเหล่านี้มากกว่าเด็กปกติ เพราะ
เด็กเหล่านี้จะมีอารมณ์รุนแรง ครูต้องเข้าใจและให้ความสนใจเป็นพิเศษ นอกจากนี้ อรอนงค์
สุวรรณกุล (2524 : 130) กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนการศึกษาพิเศษต้องเป็นผู้ที่ศึกษาหรือมี
ประสบการณ์ทางการศึกษาพิเศษโดยตรง นอกจากบริหารงานโรงเรียนในลักษณะโดยทั่วไปแล้ว
ต้องมีความเข้าใจในลักษณะเฉพาะอย่างของงานการศึกษาพิเศษ และให้แรงจูงใจแก่ครูผู้ปฏิบัติ
งานเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งของอาชีพครูการศึกษาพิเศษ
เพราะการปฏิบัติงานการศึกษาพิเศษต้องทำด้วยความมีน้ำใจ ด้วยความเสียสละและอดทน จึงจะ
ได้ชื่อว่าเป็นนักการศึกษาอย่างแท้จริง นักการศึกษาพิเศษจะต้องมีปัญญาในการปฏิบัติงาน
ปฏิบัติงานด้วยความรักที่จะทำและรับรู้สภาพต่างๆ ของงานที่ปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติงาน
การศึกษาพิเศษ ไม่มีสภาพการปฏิบัติงานเหมือนคนปกติทั่วไป ถ้าขาดความเข้าใจความรักใน
สภาพงาน หรือมีระดับความพึงพอใจในค่าของผลงานต่ำแล้ว ครูก็จะเริ่มไม่สบายใจและพอกพูน
ความผิดหวังไว้จนตนเองกลายเป็นคนไม่มีความสุข หรือเป็นนักการศึกษาที่ไม่ประสบผลสำเร็จใน
งานได้ ดังนั้นความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ดังที่ เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg.
1959 : 113) ได้ศึกษาพบว่า คนเราต้องการความสุขจากการทำงานและผลที่ตามมาคือความพึง
พอใจในการทำงาน องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดความสุขจากการทำงานมีอยู่ 2 ประการ
ประการแรกเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตัวงานและความสำเร็จก้าวหน้าในงาน เรียกว่า ปัจจัย

กระตุ้น ประการที่สองเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน เรียกว่า ปัจจัย คำจุน องค์ประกอบทั้งสองเป็นสิ่งที่คนต้องการและเป็นแรงจูงใจในการทำงาน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพราะได้พิจารณาเห็นว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพียงแต่ผ่านการฝึกอบรมตามที่หลักสูตรการอบรมกำหนดเท่านั้น แล้วจึงมาทำหน้าที่ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับปรับปรุงแนวทางและวิธีการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ คุณวุฒิ อายุราชการ ประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมและพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงสภาพการปฏิบัติงาน และเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ให้สอดคล้องกับความต้องการของครูปฏิบัติการสอนต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงสภาพการปฏิบัติงาน และเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ให้สอดคล้องกับความต้องการของครูปฏิบัติการสอนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูปฏิบัติการสอนเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 1,737 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือครูปฏิบัติการสอนเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2539 โดยสุ่มครูในทุกจังหวัด โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) จำนวน 340 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น

3.1.1 เพศ

3.1.2 อายุ แบ่งเป็น 4 ช่วงอายุดังนี้

- 1) 20 ปี - 30 ปี
- 2) 31 ปี - 40 ปี
- 3) 41 ปี - 50 ปี
- 4) 51 ปี - 60 ปี

3.1.3 คุณวุฒิ จำแนกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรี
- 3) สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.4 อายุราชการ แบ่งเป็น 4 ช่วงอายุดังนี้

- 1) 0 ปี - 5 ปี
- 2) 6 ปี - 10 ปี

3.1.5 ประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
จำแนกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- 1) 0 ปี - 3 ปี
- 2) 4 ปี - 7 ปี
- 3) มากกว่า 7 ปี

3.1.6 พื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ จำแนกเป็น 2 ประเภท
ดังนี้

- 1) ไม่เคยผ่านการอบรม
- 2) เคยผ่านการอบรม และแบ่งผู้ที่ผ่านการอบรมเป็น 3

ประเภท ดังนี้

- 2.1 ด้านความบกพร่องทางสติปัญญา
- 2.2 ด้านความบกพร่องทางการได้ยิน
- 2.3 ด้านอื่นๆ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ตามทฤษฎีสองปัจจัย
ของ เฮอริซเบิร์ก (Herzberg) ปัจจัยละ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

3.2.1 ปัจจัยกระตุ้น มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

- 3.2.1.1 ความสำเร็จของงาน
- 3.2.1.2 ความก้าวหน้าในตำแหน่ง
- 3.2.1.3 การได้รับความยอมรับนับถือ
- 3.2.1.4 ลักษณะของงาน
- 3.2.1.5 ความรับผิดชอบ

3.2.2 ปัจจัยค้ำจุน มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

- 3.2.2.1 ค่าตอบแทน
- 3.2.2.2 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับ

บัญชา

- 3.2.2.3 นโยบายและการบริหารงาน
- 3.2.2.4 สภาพการทำงาน
- 3.2.2.5 การปกครองบังคับบัญชา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกหรือแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้นที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองตามความต้องการด้านการกระตุ้น และด้านการค่าจุน ตามทฤษฎีของ เฮอริชเบิร์ก (Herzberg) โดยก่อให้เกิดแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานด้วยความพึงพอใจ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ปัจจัยกระตุ้น หมายถึง สิ่งที่เป็นแรงจูงใจตามทฤษฎีสององค์ประกอบของ เฮอริชเบิร์ก (Herzberg) ซึ่งมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1.1 ความสำเร็จของงาน หมายถึง ครูผู้สอนสามารถปฏิบัติงานและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ จะเป็นงานที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ เป็นครั้งคราว หรืองานที่ปฏิบัติเป็นประจำ

2.1.2 ความก้าวหน้าในตำแหน่ง หมายถึง การที่ครูผู้สอนมีโอกาสดำเนินตำแหน่งให้สูงขึ้น มีโอกาสได้รับการศึกษาต่อและ/หรืออบรมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและวุฒิให้สูงขึ้นกับตนเอง

2.1.3 การได้รับความยอมรับนับถือ หมายถึง ครูผู้สอนได้รับการยกย่องชมเชยให้กำลังใจ การแสดงความยินดีในความสำเร็จจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน

2.1.4 ลักษณะของงาน หมายถึง งานที่ครูผู้สอนปฏิบัติอยู่ ตรงกับความรู้ความสามารถ เป็นงานที่น่าสนใจ ท้าทายให้ต้องการปฏิบัติ มีความยากง่ายสามารถปฏิบัติได้ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ

2.1.5 ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเป็นกรณีพิเศษหรืองานในหน้าที่ที่ครูผู้สอนมีโอกาสดำเนินการได้อย่างมีอิสระในการตัดสินใจแก้ปัญหาหรือรับผิดชอบอย่างเต็มที่ โดยที่งานนั้นไม่มีการตรวจตราหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด

2.2 ปัจจัยค่าจุน หมายถึง สิ่งที่ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พึงพอใจในงานตามทฤษฎีสององค์ประกอบของ เฮอริชเบิร์ก (Herzberg) มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

2.2.1 ค่าตอบแทน หมายถึง ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนต่างๆ ที่ครูผู้สอนได้รับเป็นรายเดือนอยู่ในปัจจุบัน เช่น เงินเดือน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่ารักษาพยาบาล ค่าเช่าบ้าน และเงินอื่น ๆ ที่ได้รับจากทางราชการ

2.2.2 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา หมายถึง การประสานงานระหว่างครูผู้สอนและผู้บริหารในโรงเรียน ว่าสามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี บรรยากาศในการทำงานเป็นไปอย่างฉันท์มิตร มีความสามัคคีไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก

2.2.3 นโยบายและการบริหารงาน หมายถึง การดำเนินของโรงเรียน มีการวางแผน วัตถุประสงค์ วิธีปฏิบัติงาน โดยยึดหลักการบริหารงานที่เหมาะสม มีเหตุมีผลในการบริหารงาน

2.2.4 สภาพการทำงาน หมายถึง สภาพของสิ่งแวดล้อมในการทำงานเป็นอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การคมนาคมสะดวก มีความสะดวกสบายในการปฏิบัติงาน รวมถึงมีความเป็นอยู่ส่วนตัวที่ดี

2.2.5 การปกครองบังคับบัญชา หมายถึง การที่ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ มีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน มีความเป็นผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถให้คำแนะนำทางวิชาการ เทคนิคการสอนหรือการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารและงานวิจัยโดยแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ

1. ความเป็นมาของการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษในประเทศไทย
2. โครงการเรียนร่วมในประเทศไทย
3. ความหมายการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ
4. ปรัชญาและทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ
5. รูปแบบของการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ
6. ประเภทของการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ
7. แนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม
8. หลักการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

ความพึงพอใจในการทำงาน

1. ความหมายของความพึงพอใจในการทำงาน
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ
2. งานวิจัยในต่างประเทศ

การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ

ความเป็นมาของการเรียนร่วมของเด็กพิเศษในประเทศไทย

ปี พ.ศ.2478 พระราชบัญญัติประถมศึกษาภาคบังคับ ได้บังคับยกเว้นสำหรับเด็กพิเศษ ไม่ต้องเข้าเรียนตามที่บังคับ

ปี พ.ศ.2482 ได้เริ่มมีการทดลองสอนเด็กพิเศษทุกประเภท พบว่าเด็กพิเศษสามารถเรียนได้ ไม่ว่าจะเป็นเด็กพิเศษที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ปี พ.ศ.2500 กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้ทดลองสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เรียนร่วมในโรงเรียนปกติระดับประถมศึกษา 7 แห่ง ซึ่งเป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร คือ โรงเรียนพญาไท โรงเรียนวัดชนะสงคราม โรงเรียนวัดพญาไย่ง โรงเรียนวัดนิมมานนรดี โรงเรียนสามเสนนอก และโรงเรียนวัดจันทน์โมศ

ปี พ.ศ.2507 กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดการสอนเรียนร่วมให้แก่เด็กที่บกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนปกติ ระดับประถม ที่โรงเรียนพญาไท มีมูลนิธิช่วยคนตาบอดของ สหรัฐอเมริกา ให้การสนับสนุน ซึ่งได้พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ และได้ขยายการจัดการเรียนร่วมให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระยะต่อมา

ปี พ.ศ.2512 วิทยาลัยครูสวนดุสิต ได้ทดลองสอนเด็กที่บกพร่องทางการได้ยินเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนปกติ และชั้นพิเศษเฉพาะ ระดับอนุบาล โดยจัดตั้งหน่วยการศึกษาพิเศษในภาควิชาการอนุบาลศึกษา ซึ่งต่อมาได้แยกออกเป็นภาควิชาการศึกษาพิเศษ

ปี พ.ศ.2519 หน่วยการศึกษาพิเศษได้ขยายเป็น โรงเรียนสาธิตการศึกษาพิเศษและได้ทดลองสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์ และสังคม เพิ่มขึ้นจากเดิมซึ่งมีประเภทเดียว โดยประสานงานกับโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ เด็กที่สำเร็จแล้วและพร้อมที่จะไปเรียนร่วมในโรงเรียนปกติระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีโรงเรียนร่วมโครงการ คือ โรงเรียนพญาไท โรงเรียนสามเสน โรงเรียนราชวินิต โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตร (ลำพอง บุญช่วย. 2532 : 7; เบญจมา แสงมลิ. 2532 :10 - 13 ; พูนพิศ อมาตยกุล. 2532 : 20 - 21)

ปี พ.ศ.2520 การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้มีการกำหนดนโยบายการศึกษาพิเศษไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษ หรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ อาจจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะ หรือจัดในโรงเรียนธรรมดาตามความเหมาะสม

จึงเริ่มมีการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนปกติขึ้น และทำการสอนจนเป็นที่ยอมรับว่าการเรียนร่วมของเด็กพิเศษในโรงเรียนปกติ มีความเหมาะสมให้ความเสมอภาคแก่เด็กพิเศษ เป็นแนวทางที่ให้โอกาสทางการเรียนแก่เด็กพิเศษมากที่สุด ตามความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อได้รับการบริการพิเศษตามความจำเป็น

ปี พ.ศ.2525 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529) ได้กำหนดแนวนโยบายในการจัดการศึกษาแก่ประชากรที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และสติปัญญา โดยจะเร่งขยายและพัฒนารูปแบบ การจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กบางประเภทที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือทางสติปัญญา เพื่อให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสรับบริการทางการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กปกติทั่วไป

ปี พ.ศ.2530 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530 - 2534) ได้กำหนดแนวนโยบายในการขยายการจัดการศึกษาแก่ประชากรที่มีความบกพร่อง เพื่อพัฒนา รูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญาและจิตใจ เพื่อความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา และเสมอภาคทางคุณภาพการศึกษาตามแนวนโยบายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีความสำคัญต่อสิทธิมนุษยชน และการศึกษาในสังคมประชาธิปไตย

ปี พ.ศ.2532 วิทยาลัยครูสวนดุสิต ได้จัดตั้งศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น และครอบครัว โดยให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครอบครัว เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น (ตาบอด และตาบอดเลือนลาง) สำหรับผู้ที่มารับบริการที่ศูนย์หรือทางโทรศัพท์ รวมทั้งทางไปรษณียบังการณจะไปเยี่ยมที่บ้าน นอกจากนี้ยังให้บริการฝึกปฏิบัติเลี้ยงดูเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น วัยก่อนประถมศึกษา บริการจัดกิจกรรมกลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นอายุระหว่าง 3 - 7 ปี

ปี พ.ศ.2535 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535 - 2539) ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษอย่างชัดเจน ซึ่งกรมการฝึกหัดครูได้เร่งดำเนินการวางแผนงานต่าง ๆ สำหรับสนับสนุนการศึกษาพิเศษหลายโครงการ ขณะเดียวกันกองการศึกษาพิเศษได้จัดชั้นเตรียมความพร้อมเด็กพิเศษสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ให้พร้อมที่จะเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ และยังได้จัดในโรงเรียนพิเศษในสังกัดอีกหลายแห่ง ในกรุงเทพมหานคร คือ โรงเรียนศรีสังวาลย์ โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ฯ โรงเรียนเศรษฐเสถียร และโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ อำเภอนวมทวน จังหวัดกาญจนบุรี นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่เริ่มมีบทบาทในการจัด การศึกษาให้เด็กพิเศษ ในรูปแบบการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดจังหวัด ทุกภาค แต่โรงเรียนบางแห่งอาจมีเด็กพิเศษเรียนร่วมในชั้น

อนุบาล และชั้นเด็กเล็ก เนื่องจาก เด็กพิเศษบางคนมีความสามารถต่ำกว่าระดับประถม (ครินธร วิทยะสิรินันท์, 2535 : 69)

ในปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ขยายการศึกษาให้เด็ก พิเศษ ในรูปแบบการเรียนรู้ร่วมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดทุกจังหวัด กล่าวได้ว่าปัจจุบันการเรียนรู้ร่วมของเด็กพิเศษในประเทศไทย ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องตามภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการแพทย์ ด้วยความร่วมมือจากหน่วยงานทั้ง ภาครัฐและเอกชน รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ จนจัดได้ว่ามีรูปแบบที่ชัดเจน และสมบูรณ์ มากขึ้นตามลำดับ

2. โครงการเรียนร่วมในประเทศไทย

โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมในประเทศไทย มีหลายแห่งที่จัดให้เรียนร่วมในโรงเรียนปกติ ในบางแห่ง จะจัดเด็กเป็นชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนพิเศษ แล้วออกไปเรียนร่วมกับเด็กปกติใน โรงเรียนปกติ เมื่อเด็กคนใดมีความพร้อมที่จะไปเรียนร่วมได้ นอกจากนี้ มีโครงการสอนเด็กพิเศษ ซึ่งกองการศึกษาพิเศษจัดเตรียมความพร้อมให้เด็กพิเศษ ได้มีโอกาสทางการศึกษา และฟื้นฟู สมรรถภาพ ร่วมกับการบำบัดรักษา เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น ทางการได้ยิน ทางสติปัญญา และทางร่างกาย รวมทั้งเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล เพื่อให้มีความสามารถที่ จะเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ตามความเหมาะสมในโอกาสต่อไป นอกจากนี้ยังได้จัดการศึกษา สงเคราะห์แก่เด็กที่ขาดโอกาสจะเข้าเรียนในโรงเรียนปกติ เช่น เด็กชาวป่า ชาวเขา ชาวเรือ ชาว เกาะ หรือเด็กที่อยู่ในท้องถิ่นกันดาร มีปัญหาทางสภาพภูมิศาสตร์ เด็กยากจน และเด็กกำพร้าบิดา หรือมารดา หรือเด็กที่ขาดผู้อุปการะ เด็กที่มีปัญหาทางสังคม หรือบุตรหลานของผู้มีส่วนร่วมใน การสร้างความมั่นคงของชาติ รวมทั้งบุตรหลานที่ถูกละเลยทอดทิ้ง

สำหรับในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินั้น ดำเนินการจัด การศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาโดยดำเนินการร่วมกับ กองการศึกษา พิเศษ กรมสามัญศึกษา จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2529 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ได้กำหนดให้มีการดำเนินงานโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ เรียนร่วมกับเด็กปกติขึ้น โดยมอบหมายให้สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ดำเนิน การทดลองจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการสองประเภท คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาขึ้น ที่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร คือ โรงเรียนพญาไท โรงเรียนราชวินิต และโรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาส ใน

การดำเนินโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกตินี้ คณะกรรมการผู้ดำเนินงานได้ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงรูปแบบของการดำเนินงาน ตลอดจนความเป็นไปได้ของการจัดโครงการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ก่อนที่จะนำผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการขยายการปฏิบัติงานการเรียนร่วมกับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในต่างจังหวัดทั่วประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 235)

ในอนาคตเป็นที่คาดหวังว่าประเทศไทย คงจะพัฒนาและปรับรูปแบบการเรียนการสอนในโรงเรียนปกติให้ครอบคลุมโดยไม่จำเป็นต้องมีโรงเรียนการศึกษาพิเศษอีกต่อไป

3. ความหมายของการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

นักการศึกษาพิเศษ ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนร่วมไว้หลายทัศนะดังต่อไปนี้

คอฟมาน และคนอื่น ๆ (Kauffman and others. 1975 : 1 - 12) ได้ให้ความหมายของการเรียนร่วมว่า หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่ เด็กพิเศษและเด็กปกติ ร่วมกันตามแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และกระบวนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรบริหารการสอน และสนับสนุนทั้งการศึกษาปกติและการศึกษาพิเศษ

ศรียา นิยมธรรม (2532 : 23-24) ได้ให้ความหมายของการเรียนร่วมไว้ว่า การเรียนร่วมหมายถึง การเรียนรู้ การเจริญเติบโตในสิ่งแวดล้อมซึ่งเด็กพิการจะได้มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กปกติในการทำกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมเหล่านี้ต้องเกี่ยวข้องกับพัฒนาการต่าง ๆ ทุกด้าน เช่น ร่างกาย สังคม ภาษา และสติปัญญา

ละออ ชุตติกร (2526 : 1) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนร่วมไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาตามโครงการที่พยายามจะให้เด็กพิเศษได้เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ ซึ่งจะต้องมีวิธีการ และขั้นตอนในการจัดการดำเนินงานอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาตามความพร้อม และความสามารถในการเรียนของเด็กแต่ละคนแต่ละประเภทว่า ควรจะเรียนร่วมชั้นในรูปแบบใด ต้องการสื่อหรืออุปกรณ์รวมทั้งครูพิเศษด้านใด

เบญจา ชลธารันท์ (2532 : 2) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนร่วมไว้ว่า เป็นการรวมเอาเด็กพิเศษเข้าไปในระบบการศึกษาปกติ มีการร่วมกิจกรรม และใช้เวลาว่างช่วงใดช่วงหนึ่งในแต่ละวัน ระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ โดยมีความหมายตามศัพท์ภาษาอังกฤษ 2 ความหมาย คือ เมนสตรีมมิง (Mainstreaming) หมายถึง การเรียนร่วมเต็มเวลาโดย เด็กพิเศษจะเข้าเรียนใน

ห้องเรียนปกติ โดยไม่มีบริการเพิ่มเติมพิเศษ ส่วนอีกความหมาย คือ อินทิเกรชัน (Integration) หมายถึง การเรียนร่วมบางเวลา โดยเด็กพิเศษจะเข้าเรียนในชั้นปกติเป็นบางวิชา และรวมถึงการจัดชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 188) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนร่วมไว้ว่าเป็นการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษวิธีหนึ่ง ซึ่งนำเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเดียวกับเด็กปกติ เพื่อทดแทนวิธีเดิมที่จัดการเรียนเป็นกลุ่มตามประเภทของความบกพร่อง

ความหมายซึ่งนักการศึกษากล่าวไว้อาจสรุปได้ว่า การเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาให้เด็กพิเศษมีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยได้รับความช่วยเหลือตามความจำเป็นพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ และอยู่ร่วมในสังคมปกติได้อย่างเป็นสุข

4. ปรัชญาและทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

ปรัชญาพื้นฐานของการเรียนร่วม นักการศึกษาพิเศษได้เสนอปรัชญาของการเรียนร่วมจากพื้นฐาน 3 ประการ ดังที่ บังอร ต้นปาน (2535 : 31) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการศึกษา ดังนั้นการจัดระบบการศึกษาจึงจัดบริการทางการศึกษาให้แก่มนุษย์ทุกคน โดยไม่แบ่งแยกความบกพร่อง หรือฐานะเศรษฐกิจและสังคมจึงควรจัดโครงการ และปรับปรุงการปฏิบัติให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

2. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการอยู่ร่วมในสังคม ดังนั้นการจัดเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน และวัยเรียน เพื่อให้เด็กพิเศษอยู่ร่วมกับเด็กปกติย่อมก่อให้เกิดคุณค่า และสร้างสรรค์สังคมเพราะเด็กเหล่านี้จะมีความเข้าใจอันดีต่อกัน มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เมื่อเด็กเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่จะไม่เกิดการแบ่งแยกความแตกต่างของมนุษย์ในสังคม

3. การเรียนการสอนในชั้นเรียน ย่อมสนองตามความแตกต่างแต่ละบุคคล ดังนั้น การจัดเด็กพิเศษให้เข้าเรียนในชั้นเรียนร่วม จึงควรได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เป็น การสอนเพื่อบุคคลทั่วไป เพื่อให้พัฒนาความพร้อม และความรู้ความสามารถของผู้เรียนทุกคนให้พัฒนาการทุกด้าน ด้วยวิธีการและกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดศักยภาพที่จะดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

จากปรัชญาพื้นฐานดังกล่าวมานี้ ได้สนองตอบนโยบายการศึกษาแผนใหม่ซึ่งมุ่งจะจัดการศึกษาเพื่อมวลชนให้อยู่ในรูปแบบที่สมบูรณ์ และมีประสิทธิผลมากที่สุด เพื่อก่อให้เกิดคุณค่า

ทางการศึกษาอันสูงยิ่งแก่มนุษยชาติในการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีพร่วมกันในสังคมด้วยสันติ และมีความสุข

ทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วม การจัดการศึกษาพิเศษจำเป็นต้องจัดตามความเหมาะสม โดยพิจารณาความต้องการและความสามารถ เพื่อประโยชน์สำหรับเด็กอย่างเต็มที่ ดังที่ ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 7) ได้สรุปทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วม ดังนี้

1. ในสังคมมนุษย์มีทั้งคนปกติ และที่มีความบกพร่องต่าง ๆ เมื่อสังคมไม่สามารถแยกคนที่มีความบกพร่องออกจากสังคมปกติได้ ดังนั้นไม่ควรแยกการศึกษาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง ควรให้เด็กพิเศษเรียนด้วยกับเด็กปกติเท่าที่สามารถจะทำได้
2. เด็กพิเศษมีความต้องการและความสามารถซึ่งต่างจากเด็กปกติ ดังนั้นควรจัดรูปแบบและวิธีการให้แตกต่างไปจากเด็กปกติ เพื่อให้เด็กมีศักยภาพในการเรียนรู้อย่างเต็มที่
3. เด็กแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติ หรือเด็กพิเศษ การศึกษาจะช่วยให้ความสามารถของเด็กแต่ละคน ปรากฏเด่นชัดขึ้น
4. เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานต่างกันทางการเรียนรู้จากครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สถิติปัญญา และทักษะ การศึกษาจะช่วยให้แต่ละคนได้เรียนรู้เพื่อการปรับตัวเข้าหากันและให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก
5. เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านร่างกาย สถิติปัญญา อารมณ์ และสังคม การจัดการศึกษาจึงต้องจัดเพื่อพัฒนาทุกด้านให้สูงสุด ตามความสามารถของแต่ละบุคคล

5. รูปแบบของการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดการเรียนร่วม มีความแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ หรือผู้ที่มีความบกพร่องทางด้านต่าง ๆ ความขัดแย้งของผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ และนักศึกษบางกลุ่มที่มีความเห็นว่า เด็กพิเศษบางกลุ่มอาจมีปัญหาและอุปสรรคในการเข้าไปอยู่ในโรงเรียนปกติ จึงได้มีการพัฒนารูปแบบของการจัดการเรียนร่วม เพื่อแก้ไขปัญหาลักษณะดังกล่าวให้มีขีดจำกัดสำหรับเด็กพิเศษที่เรียนร่วมให้น้อยที่สุด เพื่อประโยชน์สูงสุดในการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

การเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ กระทรวงศึกษาธิการได้ทดลองจัดในประเทศไทย เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2500 ในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร 7 แห่ง เฉพาะเด็กพิเศษที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต่อมาปี พ.ศ.2507 จึงจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น และต่อมาได้จัดการเรียนร่วมในกลุ่มเด็กพิเศษประเภทอื่น ได้แก่ เด็กที่บกพร่องทาง

การได้ยื่น จนในปัจจุบันได้จัดการเรียนร่วมให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์และพฤติกรรม รวมทั้งเด็กปัญญาเลิศ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานสถาบันการศึกษา แพทย์ ตลอดจนองค์การภาครัฐ และเอกชน ทำให้รูปแบบของการเรียนร่วมในประเทศไทย พัฒนามาจนปัจจุบัน และมีรูปแบบที่เหมาะสมตามกรณี ซึ่งนักการศึกษาพิเศษยังพยายามปรับ และพัฒนารูปแบบโดยดัดแปลงแนวคิดของ ดีโน (Dino. 1970 : 299) ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (2530 : 1) ได้เสนอรูปแบบของการเรียนร่วม 5 รูปแบบ ดังนี้

1. เรียนร่วมในชั้นปกติ เด็กพิเศษที่มีความพร้อมพอที่จะช่วยตนเองได้โดยไม่ต้อง รับบริการพิเศษ จะได้เข้าเรียนในชั้นปกติ แต่เด็กที่เรียนในชั้นปกติซึ่งยังไม่มีความพร้อมตาม กำหนด จะได้รับบริการพิเศษบ้างตามความจำเป็นเพียงเล็กน้อย
2. เรียนร่วมในชั้นปกติมีครูเวียนสอน เด็กพิเศษจะเรียนในชั้นปกติ เมื่อครูเวียนสอนมา จะสอนเสริมให้แก่เด็กพิเศษตามความต้องการเฉพาะรายหรือกรณีปัญหาเป็นกลุ่มย่อย
3. เรียนร่วมในชั้นปกติมีการสอนเสริมวิชาการ เด็กพิเศษมีตารางกำหนดเวลาที่จะต้อง เข้าห้องสอนเสริมโดยครูเสริมวิชาการเป็นผู้กำหนดการเรียนการสอน ตามความจำเป็นพิเศษเป็น รายกรณี หรือเป็นกลุ่มย่อย นอกเหนือจากเด็กปกติ
4. เรียนชั้นพิเศษร่วมกับการเรียนร่วมชั้นปกติบางเวลา เด็กพิเศษจะเรียนกับ ครู ประจำชั้น ในชั้นพิเศษร่วมกับเด็กที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกัน แต่บางเวลาหรือบางวิชาเด็ก พิเศษที่มีความพร้อมจะไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ เช่น วิชาศิลปะ พลศึกษา หรือกิจกรรมพิเศษ
5. เรียนในชั้นพิเศษเต็มเวลาในโรงเรียนปกติ เด็กพิเศษจะเรียนในชั้นพิเศษที่มี ความบกพร่องประเภทเดียวกันในทุกวิชาเต็มเวลา แต่จะมีโอกาสร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับ เด็กปกติตามสมควร

รูปแบบการเรียนร่วมในประเทศไทย มีความยืดหยุ่นตามความต้องการจำเป็นพิเศษของ เด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ ซึ่ง จรัญ ทองปิยะภูมิ (2531 : 32) ได้สรุปไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบครูสอนเสริม มีครูการศึกษาพิเศษประจำอยู่ที่โรงเรียน
2. รูปแบบครูเดินสอน หรือครูเวียนสอน มีครูการศึกษาพิเศษเดินทางไปให้บริการ นักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ
3. รูปแบบครูสอนเสริม และครูเวียนสอน มีครูการศึกษาพิเศษให้บริการนักเรียนใน โรงเรียนหนึ่งแล้วเดินทางไปให้บริการนักเรียนโรงเรียนอื่นบางเวลา
4. รูปแบบครูการศึกษาพิเศษ มีครูการศึกษาพิเศษสอนนักเรียนที่มีความบกพร่อง ประเภทเดียวกันเป็นกลุ่ม ในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติเต็มเวลา

เด็กพิเศษที่ไม่สามารถเรียนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองจะพิจารณาเลือกเรียนในโรงเรียนพิเศษเฉพาะ สำหรับผู้ที่มีความบกพร่องแต่ละประเภท เพื่อฝึกฝนทักษะและใช้เทคนิคพิเศษในการเรียนการสอน รวมทั้งการดำรงชีพที่เหมาะสมต่อไป เช่น การใช้ภาษามือสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ซึ่งจะเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาต่าง ๆ เช่น โรงเรียนสอนคนตาบอด จัดสอนเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น โรงเรียนราชานุกูล จัดการเรียนการสอนเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งไม่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ และโรงพยาบาลวชิรพยาบาลจัดเป็นชั้นเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์ และพฤติกรรมซึ่งยังไม่พร้อมจะเรียนร่วมกับเด็กปกติ จากรูปแบบดังกล่าวข้างต้นอาจรวมลักษณะที่บ่งชี้ได้ชัดเจนเป็นรูปแบบการเรียนร่วมทั่วไปได้ดังต่อไปนี้

รูปแบบการเรียนร่วมทั่วไปมี 8 รูปแบบ

1. การเรียนร่วมในชั้นปกติ ปฏิบัติเช่นเดียวกับเด็กปกติทุกประการ
2. การเรียนร่วมในชั้นปกติ รับบริการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ
3. การเรียนร่วมในชั้นปกติ บางวิชา ร่วมกับการเรียนในชั้นพิเศษบางเวลา
4. การเรียนร่วมในชั้นปกติ ทุกวิชา มีครูการศึกษาพิเศษช่วยเหลือเป็นรายบุคคล
5. การเรียนในชั้นพิเศษ มีนักเรียนปกติมาเรียนร่วม
6. การเรียนในชั้นพิเศษ มีนักเรียนปกติเรียนร่วมบางวิชา บางวิชาเด็กพิเศษ จะเรียนกับเด็กพิเศษห้องอื่น นักเรียนปกติจะไปเรียนกับเด็กปกติด้วยกัน
7. การเรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรกับนักเรียนปกติ
8. การเรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และร่วมกิจกรรมของโรงเรียนตามโอกาส

สมควร

6. ประเภทของการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

การเรียนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ อาจจัดแบ่งตามประเภท ดังที่ พิมพ์อำไพ พุกพิบูลย์ (2535 : 17) สรุปไว้ดังนี้

1. การเรียนร่วมอย่างสมบูรณ์ คือ การให้เด็กที่มีความบกพร่องแต่ละประเภท แต่ละบุคคลได้เข้าเรียนร่วมชั้นกับเด็กปกติในโรงเรียนปกติ ใช้หลักสูตรปกติทุกประการ และอาจได้รับบริการพิเศษ หรือไม่ต้องการบริการพิเศษตามสภาพความต้องการจำเป็น ของเด็กแต่ละบุคคล

2. การเรียนร่วมบางเวลา คือ การให้เด็กที่มีความบกพร่องแต่ละประเภทแต่ละคนได้เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติในบางวิชา และรับบริการพิเศษที่จำเป็น โดยเฉพาะจากครูการศึกษาพิเศษ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา และครูที่ปรึกษา

3. การเรียนร่วมทางสังคม คือ การให้เด็กพิเศษได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับเด็กปกติ ซึ่งเป็นกิจกรรมทางสังคม เช่น นันทนาการ พื้การของโรงเรียนงานสังสรรค์ และการประชุมประจำภาคเรียน การแนะแนวการศึกษา และอาชีพ รวมทั้งทัศนศึกษาแต่จะเรียนในชั้นพิเศษเฉพาะ

ดังนั้น บุคลากรและผู้บริหารการศึกษา อาจพิจารณากำหนดรูปแบบตามประเภทของการเรียนร่วม ตามความเหมาะสมกับสภาพโรงเรียน เพื่อให้โครงการเรียนร่วมประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป

7. แนวคิดพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

นักการศึกษาพิเศษ ได้กล่าวสรุปแนวคิดสำคัญดังนี้

1. แนวคิดการนำเด็กเข้าสู่สภาวะปกติมากที่สุด เป็นแนวคิดหลักของการศึกษาพิเศษในปัจจุบัน ที่ช่วยให้เด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันทั่วไป ได้ดีขึ้นซึ่งสมิธ และคนอื่น ๆ (Smith and others. 1982 : 22) กล่าวว่า การนำเด็กเข้าสู่สภาวะปกติมากที่สุดเป็นวิธีการที่เป็นปกติ วิสัยของสังคมเพื่อคงทักษะและพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กพิเศษไว้ให้มากที่สุด ดังนั้น จึงต้องนำเด็กพิเศษเข้าสู่สภาวะปกติที่สมบูรณ์ โดยให้โอกาสในการรับสิทธิต่าง ๆ เท่าเทียมกับคนปกติ ได้รับการยอมรับโดยไม่มีกรณีพิเศษใด ๆ ทั้งจากเพื่อนและบุคคลอื่นในวัฒนธรรมเดียวกันซึ่งขึ้นกับเจตคติ และการแสดงออกของสมาชิกในชุมชน จัดเป็นการเข้าสู่สภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม การออกกฎหมายเป็นเพียงการนำไปสู่ความเป็นไปได้ ที่จะนำเข้าสู่สภาวะปกติอย่างสมบูรณ์แต่ไม่ได้ประกันการเข้าร่วมในสังคมอย่างแท้จริงของเด็กพิเศษ

2. แนวคิดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มี ลักษณะที่เหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของเด็กพิเศษแต่ละประเภท แต่ละคนเพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องผู้นั้นมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ สูงสุดตามศักยภาพของตน แม้เด็กบางคนมีลักษณะและพฤติกรรมที่เหมือนกันบางอย่าง แต่ย่อมมีความแตกต่างกันในรายละเอียด หรือบางคนอาจมีลักษณะที่เด็กประเภทเดียวกัน หรือเด็กส่วนใหญ่ไม่มีก็ได้ เด็กคนเดียวกันอาจพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวดเร็ว แต่บางด้านอาจช้าหรือค่อนข้างล่าช้า เมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมอื่นในคนเดียวกัน หรือแม้แต่พัฒนาการด้านเดียวกันการพัฒนาบางอย่างอาจเป็นไปได้ง่าย และรวดเร็ว ขณะที่

พัฒนาการบางอย่างอาจเป็นไปได้ยากและใช้เวลานาน ดังนั้นเพื่อให้สามารถพัฒนาให้ได้สูงสุดตามความต้องการ และศักยภาพของเด็กแต่ละคนครูจำเป็นต้องคำนึงถึงการปฏิบัติต่เด็ก เฉพาะบุคคลตามความเหมาะสม โดยการวางแผนการศึกษารายบุคคลอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

3. แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แยกประเภทตามความบกพร่อง เป็นการจัดการบริการให้แก่เด็กพิเศษตั้งแต่แรกเริ่ม โดยไม่บรรจุเด็กเข้าในความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่งเพื่อประโยชน์ต่อการพิจารณาว่าปัญหาต่าง ๆ เกิดจากความบกพร่อง หรือเป็นความล่าช้าทางวุฒิภาวะ ซึ่งสามารถกระตุ้นพัฒนาการให้เท่าทันเด็กปกติในเวลาอันควร ก่อนที่เด็กคนนั้นจะบรรลุวุฒิภาวะ เพราะเด็กที่มีความพิการซ้อน หรือเด็กก่อนวัยเรียนในระยะแรกของปัญหาทางพัฒนาการอาจมีลักษณะความพิการหลายประเภทแยกได้ยาก มีผลต่อความคาดหวังต่อตนเองในทางลบ ซึ่งครูหรือผู้ปกครองอาจเกิดความผิดพลาดในการคาดหวัง และจัดประเภท

4. แนวคิดการเน้นสิ่งที่ปฏิบัติจริง ในชีวิตประจำวันเป็นการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิเศษ โดยการส่งเสริมให้เด็กที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ มีความสามารถที่จะปฏิบัติภารกิจประจำวันได้ สมิท และคนอื่น ๆ (Smith and others. 1982 : 17 - 20) มีแนวความคิดจัดระบบใหม่ตามปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมในโรงเรียน เป็นกลุ่มพัฒนาการตามลักษณะพฤติกรรมที่แสดง 4 กลุ่ม ได้แก่ด้านการเรียนรู้หรือสติปัญญา ด้านสังคม อารมณ์ และจิตใจ ด้านสื่อความหมายหรือภาษา ด้านประสาทการเคลื่อนไหว แล้วพิจารณาว่าแต่ละประเภทมีความ

บกพร่องต้องการบริการทางการศึกษาพิเศษด้านใด ต้องให้นักวิชาชีพเฉพาะใดช่วยเหลือพิเศษ

5. แนวคิดการประสานงานระหว่างงานวิชาชีพสาขาต่าง ๆ เป็นการจัดการประสานงานในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิเศษอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ นักวิชาชีพสาขาต่าง ๆ รวมทั้งครอบครัวของเด็กพิเศษ เฉพาะบุคลากรเหล่านี้จะมีความสามารถในการพัฒนาเด็กในสาขาที่ต่างกันตามความรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งถ้าหากไม่ร่วมมือกันจะทำให้เด็กพัฒนาการไม่สมบูรณ์ อาจส่งผลในทางลบหรือความขัดแย้งกันเอง ดังนั้นจึงต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความเข้าใจในตัวเด็กให้ดีขึ้น เพื่อวางแผนการพัฒนาสอดคล้องต่อเนื่องเพื่อประโยชน์สูงสุด โดยการจัดตั้งคณะวางแผนและดำเนินการสำหรับเด็กพิเศษ ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการต่าง ๆ หลายสาขา

6. แนวคิดทางพฤติกรรมนิยม เป็นการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิเศษ เพื่อควบคุมหรือเปลี่ยนพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้โดยใช้หลักการวางเงื่อนไข หรือการเสริมแรง ซึ่งความเชื่อว่าครูผู้สอนควรมุ่งความสนใจมายังพฤติกรรมซึ่งวัดและสังเกตได้ หรือพยายามเปลี่ยนแปลงพฤติ

กรรมภายในที่ต้องการ ให้เกิดภายในตัวผู้เรียนออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอกที่สามารถสังเกตและวัดได้แนวคิดนี้ มีอิทธิพลสูงมากต่อนักการศึกษาพิเศษ ในการจัดการเรียนการสอน การวางเงื่อนไข ผลที่ตามมาการเสริมแรง หลักการจัดการเรียนการสอน การวางแผนการศึกษารายบุคคล จึงอาจกล่าวได้ว่าการศึกษาพิเศษ เป็นสาขาวิชาที่ใช้ประโยชน์จากทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยมมากที่สุดสาขาหนึ่ง ซึ่ง ศรีนคร วิหะศิรินันท์ (2535 : 39) สรุปการเกิดพฤติกรรมภายใน หรือการเรียนรู้ตามแนวคิดด้านพฤติกรรมนิยม 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 การวางเงื่อนไขโดยการจับคู่สิ่งเร้า เป็นการเรียนรู้ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากมีสิ่งเร้าภายนอกมากระตุ้นให้เด็กแสดงพฤติกรรม ที่มีลักษณะเป็นอัตโนมัติ และมีสิ่งเร้าใหม่มาควบคู่กับสิ่งเร้านั้นหลายครั้ง เด็กจะเรียนรู้ที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นโดยอัตโนมัติต่อสิ่งเร้าใหม่ด้วย แม้ภายหลังจะมีสิ่งเร้าใหม่เพียงอย่างเดียว เรียกว่าพฤติกรรมตอบสนอง

ประเภทที่ 2 การวางเงื่อนไขโดยการเสริมแรงสิ่งที่ผู้เรียนควรปฏิบัติเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากเด็กเป็นผู้ลงใจกระทำเอง ในลักษณะการลองผิดลองถูก โดยมีพฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงหรือผลที่ตามมาเป็นสิ่งที่เด็กต้องการเป็นรางวัล เรียกว่า พฤติกรรมแบบลงมือปฏิบัติ พฤติกรรมนั้นจะเกิดบ่อยขึ้น และกลายเป็นพฤติกรรมที่ถาวรของเด็กคนนั้น แต่ถ้าพฤติกรรมใดที่เด็กแสดงออกมาแล้วผลที่ตามมาเป็นสิ่งที่เด็กไม่ต้องการเป็นการลงโทษ พฤติกรรมนั้นจะเกิดน้อยลง และหายไป ในที่สุดสิ่งที่สำคัญควรคำนึงว่าสิ่งที่ครูคิดว่าเด็กจะต้องการหรือไม่ต้องการอาจไม่ตรงกับสภาพที่แท้จริงของเด็กคนนั้น การวางเงื่อนไขให้เด็กเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงลักษณะของเด็กแต่ละคน ซึ่งจะได้ผลตามที่ครูต้องการ

7. แนวคิดทางนิเวศวิทยา เป็นการจัดการเรียนการสอนให้เด็กพิเศษ โดยการปรับตัวเข้าหากันระหว่างเด็กพิเศษกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เด็กเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันดังที่เรียกว่าสภาพความสอดคล้องทางนิเวศวิทยา เทอร์แมน (Thurman. 1985 : 166) กล่าวถึงรูปแบบการคิดนี้มี 3 มิติ คือ ความเบี่ยงเบน ความสามารถ และความอดกลั้นต่อความแตกต่าง ในโปรแกรมการศึกษารายบุคคลที่มีความสอดคล้องทางนิเวศวิทยา จะต้องมียุทธประสงค์ 3 ประการ คือ

ประการที่ 1 เพื่อเปลี่ยนแผนพฤติกรรมของบุคคล

ประการที่ 2 เพื่อเปลี่ยนความอดกลั้นของบุคคลเหล่านั้น ต่อความแตกต่างของระบบ

ประการที่ 3 เพื่อเปลี่ยนความอดกลั้นของระบบความแตกต่างของบุคคลด้าน

ความสามารถและความเบี่ยงเบนที่สังคมรับรู้

โปรแกรมการสืบค้นปัญหาของเด็กแต่ละคนภายในระบบนิเวศวิทยา ต้องอาศัยความรู้มากพอ เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางพัฒนาการของเด็ก รวมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุของความ

ความก้าวหน้า นั้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า แนวคิดพื้นฐานเป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นยิ่งสำหรับการจัดการเรียนการสอนของเด็กพิเศษในรูปแบบของการเรียนร่วม ซึ่งจะพัฒนาเด็กพิเศษให้มีความสามารถที่พึงประสงค์ อันมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพการพัฒนาร่างกายของบุคคล ระดับความสามารถ และปฏิกิริยาของสังคมที่มีความสำคัญและสอดคล้องกัน โดยตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อกันและกันด้วยองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

สิ่งที่ต้องพิจารณาในการจัดการเรียนการสอนเด็กพิเศษ ฮิวเวทท์ (ศิรินทร วิริยะศิรินันท์ 2535 : 44; อ้างอิงมาจาก Hewett. 1997) ได้ประยุกต์แนวคิดเชิงพฤติกรรมนิยมมากำหนดประสิทธิภาพการเรียนการสอน ดังนี้

1. ความต้องการ คือ แผนการเรียนที่ต้องการให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ อะไร
2. งานที่รับมอบหมาย คือ งานที่ครูมอบหมายให้เด็กทำนั้น เปิดโอกาสให้เด็กประสบความสำเร็จมากที่สุดหรือไม่
3. การได้รับการสนใจ คือ การที่ครูกระทำการใดเพื่อให้แน่ใจว่า เด็กได้รับการสนใจให้เรียน

แนวการพิจารณาดังกล่าวข้างต้น จะสัมพันธ์กับองค์ประกอบในการเรียนการสอน 3 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 หลักสูตรและเนื้อหาวิชา หมายถึง การเรียนรู้กิจกรรมหรืองานที่ครูมอบหมายเพื่อนำไปสู่การเพิ่มพูนความรู้และทักษะ ซึ่งไม่จำกัดแต่เพียงการสอนวิชาการเท่านั้น อาจรวมถึงการมุ่งเน้นคุณสมบัติที่จำเป็นในการเรียนวิชาการ เช่น การรู้จักการรอคอย ความรอบคอบ การรู้จักสิทธิของตนเองและผู้อื่น การปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้เด็กพิเศษมีความพร้อมและความสามารถที่จะเรียนร่วมในชั้นปกติได้ดี และการเปลี่ยนเนื้อหาหลักสูตร หรืองานการศึกษาพิเศษให้มีความหลากหลาย ยังมีความสำคัญน้อยกว่าการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข การนำเสนอให้มีความหลากหลาย

ประการที่ 2 เงื่อนไขหมายถึง สิ่งที่สำคัญที่ครูจะต้องพิจารณา ในการจัดการเรียนการสอน 6 ประเด็น คือ เวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนเมื่อใด สถานที่ที่ใช้สอนที่ใด วิธีการสอนเป็นอย่างไร ความเข้มงวดมีมากหรือน้อยเพียงใด ช่วงระยะเวลาในการเรียนการสอนนานเท่าใด คุณภาพการเรียนการสอนดีเพียงใด แต่ประเด็นที่สำคัญที่สุดในการกำหนดเงื่อนไข คือ ระดับความเข้มงวดหรือการผ่อนปรนในโปรแกรมของโรงเรียน ซึ่งมีมากน้อยเพียงใดควรขึ้นกับว่าอะไรเป็นสิ่งจำเป็น ในการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลของเด็ก ที่ให้ประสบผลสำเร็จและได้ผลมากที่สุด

ประการที่ 3 ผลที่ตามมาหมายถึง รางวัลและการลงโทษ ซึ่งเป็นการเสริมแรงทางบวกและทางลบ อันเป็นตัวแปรสุดท้ายที่สำคัญในการที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ ครูปกติที่ทำงานกับเด็กพิเศษจะต้องคำนึงถึงการเลือกงานการศึกษา ซึ่งเด็กมีความพร้อมที่จะเรียน และประสบผลสำเร็จได้ด้วยความสามารถ ครูควรตั้งความหวังต่องานที่让孩子ทำอย่างสมเหตุสมผล ถ้าเป็นไปได้ครูต้องมั่นใจว่า ผลที่ตามมาต้องเป็นลักษณะของรางวัลเพื่อเด็กจะได้พยายามทำงานนั้น ๆ เมื่อผลที่ตามมาเป็นบวกจะเกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนเด็กพิเศษ และเด็กปกติ 7 อย่าง คือ

1. ความสุขใจ ที่ได้เรียนเนื้อหาวิชานั้น ๆ
2. ความพอใจ ที่เกิดความรู้และทักษะ
3. ความสบายใจ ที่รู้ตำแหน่งและระดับความสามารถของตน
4. ความอบอุ่นใจ ที่ได้รับการยอมรับจากสังคม
5. ความเข้าใจ ที่ได้รับการกระตุ้นด้วยกิจกรรม ซึ่งใช้ประสาทสัมผัส
6. ความภูมิใจ ที่ได้มีความสำเร็จในการทำงาน
7. ความตื่นเต้น ที่ได้รางวัลอาจเป็นวัตถุสิ่งของต่าง ๆ

องค์ประกอบทั้ง 3 ประการที่กล่าวมาแล้ว คือ หลักสูตร เงื่อนไข และผลที่ตามมาครูจะต้องแปลความหมายขององค์ประกอบสำคัญตามที่นิยม และสร้างสรรค์วิธีสอนแบบใหม่ ให้มีความเป็นรายบุคคลมากยิ่งขึ้น ดังนั้นอาจต้องมีการสร้างหลักสูตรใหม่ ปรับเปลี่ยนเงื่อนไข และนำเสนอผลที่ตามมาเข้าไปในสถานการณ์ การเรียนรู้ให้มีความสมดุลย์ โดยไม่ควรมองข้ามตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งในสามนี้ ดังที่ ฮิวเวทท์ (Hewett. 1979 : 374) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบสามประการ คือ หลักสูตรเงื่อนไขและผลที่ตามมา มีความสัมพันธ์กันในการวางแผนการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ และความสมดุลย์ขององค์ประกอบทั้ง 3 คือ ความสำเร็จของการเรียนรู้ของบุคคลนั้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

นักการศึกษาพิเศษ ได้เสนอแนะรูปแบบของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนของ เทอร์แมน (Thurman. 1977 : 33)
2. รูปแบบการเรียนการสอนของ แฮมมิลล์ และบาร์เทล (Hammill and Bartel. 1978 : 3)
3. รูปแบบการเรียนการสอนของ ลาร์เซน และพอปลิน (Larsen and Poplin. 1980 : 4)

4. รูปแบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบของ แมคคอฟลิน และเลวิส

(McLoughlin and Lewis. 1981 : 65)

กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของเด็กพิเศษได้มีการปรับกระบวนการต่าง ๆ ให้สมบูรณ์โดย เทอร์แมน และไวเดอร์สตรอม (ศรีนทร วิริยะสิรินันท์. 2535 : 62 ; อ้างอิงมาจาก Thunman and Widerstrom. 1985) ดังนี้

1. ระบุสถานการณ์หลักที่มีความสำคัญต่อชีวิตของเด็ก
2. พัฒนาแบบสำรวจงานที่จำเป็นในสถานการณ์เฉพาะ
3. สืบค้นความสามารถของเด็กที่จะปฏิบัติงานนั้น
4. สืบค้นตัวแปรที่เป็นแรงจูงใจ หรือโครงสร้างของการวางเงื่อนไข รวมทั้งตัวเปลี่ยนอื่นที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตามความสามารถที่แท้จริงของเด็กพิเศษ
5. สืบค้นความอดกลั้นของเด็กต่อสภาพแวดล้อม
6. กำหนดพฤติกรรมหรือลักษณะใดที่อยู่นอกกระดับความอดกลั้น โดยสังเกตว่าพฤติกรรม หรือลักษณะเหล่านั้นถูกตั้งความคาดหวังว่าเบี่ยงเบน หรือเป็นผลเนื่องจากเด็กมีพัฒนาการไม่เพียงพอตามความจำเป็นในการปฏิบัติงานนั้น
7. กำหนดวัตถุประสงค์ สำหรับองค์ประกอบแต่ละด้านทางนิเวศวิทยา ซึ่งเป็นระบบของเด็กนั้น เมื่อเด็กบรรลุวัตถุประสงค์ ย่อมนำไปสู่การเพิ่มความสอดคล้องทางนิเวศวิทยา
8. กำหนดวิธีการที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น
9. พัฒนากิจกรรมและเครื่องมือ เพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือ และตรวจสอบประสิทธิภาพการดำเนินการนั้น

ขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีความคล้ายคลึงกัน โดยสรุปจากรูปแบบหลายรูปแบบ ดังนี้

1. การสืบค้นปัญหา
2. การวางแผนหลักสูตร และแผนการศึกษารายบุคคล
3. การทำแผนการสอน และบันทึกการสอน โดยคำนึงถึงเด็กปกติ และเด็กพิเศษ
4. การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนที่วางไว้ คือ
 - 4.1 การจัดชั้นเรียน
 - 4.2 การจัดสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
 - 4.3 วิธีสอนและเทคนิคการสอนเด็กพิเศษ
 - 4.4 การจัดกิจกรรม และควบคุมชั้นเรียน

4.5 การประเมินผลการเรียนการสอน

4.6 การประสานงานกับผู้ปกครองและบุคลากรในวิชาชีพ

5. การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

8. หลักการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

หลักการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของเด็กพิเศษ ซึ่งฮิวเวทท์

(ศรีนธร วิริยะสินธุ์ 2535 : 49 ; อ้างอิงมาจาก Hewett. 1977) สรุปไว้ 13 ประการ ดังนี้

1. ตั้งความคาดหวังว่าเด็กจะสามารถเรียนรู้ได้
2. ไม่ด่วนสรุปเอาเอง
3. หุ่่มเท่ลิ่งเร้้าให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสั่มผัสต่าง ๆ ใ้ห้มาก
4. ใ้ห้สิ่งซึ่แนะแ่ก่เด็กปกติ
5. กระทำกิจกรรมใ้ห้มีชีวิตชีวา
6. ย้าและทบทวนบ่อย ๆ เท่้าที่จำเป็น
7. ดึงใ้ห้มาสั่มพันธ์กัน
8. ทำให้เป็นลั่่งมีคุณค่า เกิดผลดี
9. ทำให้เป็นรูปธรรม
10. ทำให้เด็กเกิดความประหลาดใจ คาดไม่ถึง
11. เน้นในทางบวกเป็นสำคัญ
12. ใ้ห้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน
13. พร้อมที่จะย้อนกลับไปตั้งหลักได้เสมอ

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 5 - 6) กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษ

ดังนี้

1. การเรียนการสอน ควรเป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม เนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จะเรียนรู้ได้ดีในรูปธรรมแต่อาจสออดแทรกนามธรรมได้บ้าง
2. การเรียนการสอน ควรจัดเป็นช่วงเวลาสั้น เนื่องจากเด็กพิเศษมีความสนใจสั้นและควรสอนเนื้อหาบ่อย ๆ พอที่เด็กสามารถรับได้
3. เด็กพิเศษมักมีปัญหาในด้านการอ่านและเลขคณิต ครูผู้สอนจำเป็นต้องตระหนักในเรื่องนี้
4. ครูที่สอนเด็กพิเศษต้องส่งเสริมประสาทสัมผัส ซึ่งเด็กแต่ละคน แต่ละประเภท

4. ครูที่สอนเด็กพิเศษต้องส่งเสริมประสาทสัมผัส ซึ่งเด็กแต่ละคน แต่ละประเภท จะเรียนรู้ได้ดี โดยผ่านการรับรู้ทางสายตาบ้าง ทางการฟังหรือการสัมผัสต่างกันไป ครูจึงต้อง เป็นผู้พิจารณาอย่างรอบคอบ

การจัดการเรียนการสอนของเด็กพิเศษมีหลักการว่าจะต้องจัดให้เด็กพิเศษได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกับเด็กปกติมากที่สุด แต่เมื่อเป็นเรื่องที่เป็นข้อจำกัดเฉพาะจะมีการปรับ และเสริมเพื่อให้เด็กพิเศษมีความเข้าใจและเกิดทักษะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนด ซึ่งอาจใช้วิธีการหรือสื่อต่าง ๆ ให้เด็กพิเศษจัดข้อจำกัดต่าง ๆ ได้สำเร็จ

ความพึงพอใจในการทำงาน

1. ความหมายของความพึงพอใจในการทำงาน

กู๊ด (Good. 1973 : 320) ให้ความหมายของความพึงพอใจในการทำงานว่า หมายถึง คุณภาพ สภาพ หรือระดับความพึงพอใจของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจและทัศนคติของบุคคลที่มีต่องานนั้น ๆ

โวลแมน (Volman. 1973 : 384) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึง ความรู้สึกมีความสุข เมื่อได้ รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความต้องการหรือแรงจูงใจ

สเตรซส์ และเซเลย์ส์ (Strauss and Sayles. 1960 : 119 - 127) ให้ความหมายของความพึงพอใจในการทำงานว่าหมายถึง ความรู้สึกพอใจที่จะทำและเต็มใจปฏิบัติงานเหล่านั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร เขาจะรู้สึกพอใจเมื่องานนั้นให้ผลตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ ซึ่งสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของเขาได้

แมคคอบมิก และทิฟฟิน (McCormic and Tiffin. 1974 : 298) กล่าวว่า สภาพความพึงพอใจในการทำงานนั้น หมายถึง การที่ความต้องการต่าง ๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ได้รับการตอบสนอง

จากความหมายของความพึงพอใจในการทำงานในของบุคคลต่าง ๆ ซึ่งได้ให้ความหมายไว้หลาย ๆ ความหมาย พอจะสรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคลต่องานที่ปฏิบัติอยู่ได้รับการตอบสนองทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ และความรู้สึกท้อถอยในการปฏิบัติงานเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองที่เหมาะสม

ความพึงพอใจในการทำงานนั้น เกิดจากการได้รับการตอบสนองตามความต้องการของบุคคล ซึ่งการตอบสนองนั้นจะเป็นแรงจูงใจให้คนปฏิบัติงานอย่างมีความสุข มีความพึงพอใจในการทำงานนั้น ทฤษฎีที่กล่าวถึงพฤติกรรมมนุษย์ที่เกี่ยวกับความพึงพอใจซึ่งขอนามากล่าวดังนี้

ทฤษฎีของเฮิร์ซเบิร์ก และคนอื่นๆ (Herzberg, 1959) เป็นทฤษฎีว่าด้วยเนื้อหา (Content Theories) ซึ่งเน้นถึงความเข้าใจปัจจัยที่อยู่ภายในบุคคลที่เป็นสาเหตุทำให้คนปฏิบัติในแนวทางบางอย่าง มัมฟอร์ด (Mumford, 1972 : 4-5) ได้จัดแนวความคิดของเฮิร์ซเบิร์กอยู่ในกลุ่มความต้องการทางด้านจิตวิทยา (The Psychological Needs School) เช่นเดียวกับ มาสโลว์ (Maslow) ลิเคิท์ (Likert) ซึ่งเห็นว่าความพึงพอใจงานเกิดจากความต้องการของบุคคลที่ต้องการความสำเร็จของงานและต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg) ต้องการตอบคำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจของมนุษย์ที่ว่า “มนุษย์ต้องการอะไรจากงานที่ทำ” เขาได้ศึกษาการทำงานของคนอย่างเป็นระบบ โดยได้ทำการสัมภาษณ์วิศวกร และนักบัญชี จำนวนกว่า 200 คน ที่ถูกเลือกเป็นตัวแทนในการศึกษาจากโรงงานอุตสาหกรรมในเมืองพิตส์เบิร์ก (Pittsburgh) เพื่อจะหาว่าองค์ประกอบอะไรบ้างที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกในด้านทำให้เกิดความสุขในการทำงาน และความไม่สบายหรือความทุกข์ในการทำงานเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg) กล่าวถึงผลการศึกษาว่า คนเรานั้นมีความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งจำแนกออกได้เป็น 2 กลุ่ม ความต้องการในแต่ละกลุ่มนั้นเป็นอิสระแก่กันและกัน มีผลกระทบต่อกันพฤติกรรมในลักษณะที่ต่างกัน คือเมื่อคนเรามีความรู้สึกว่ามีความสุข รู้จักการทำงาน ก็จะพรั่งพร้อมถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงานของเขา เกี่ยวกับความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ ในทางตรงกันข้ามคนที่มีความรู้สึกที่ไม่ได้รับความสุขจากการทำงาน มุ่งสนใจไปในเงื่อนไขและภาวะแวดล้อมที่เขาปฏิบัติงานอยู่ เช่น ความไม่ยุติธรรมการทำงานในสิ่งแวดล้อมที่ทำให้สุขภาพจิตไม่ดี เป็นต้น (Herzberg and others, 1959 : 113)

ผลของการศึกษานี้ เฮิร์ซเบิร์กได้สรุปเป็นแนวคิดว่า ปัจจัยที่ส่งผลถึงความพอใจในการทำงาน กับปัจจัยที่ส่งผลถึงความไม่พอใจในการทำงาน เป็นปัจจัยที่แยกจากกัน ไม่เหมือนกัน เป็นปัจจัยที่เกิดจากสิ่งสองพวก (Two-Factor Theory) ซึ่งอาจจะเรียกชื่ออย่างอื่นอีกหลายชื่อ เช่น ทฤษฎีความพอใจ - ไม่พอใจ (Satisfiers - Dissatisfiers) ทฤษฎีปัจจัยกระตุ้น-ปัจจัยบำรุง (Motivators - Hygienes) หรือทฤษฎีองค์ประกอบ ภายใน - ภายนอก ของงาน (Intrinsic - Extrinsic Factors) (Gibson and others, 1982 : 85)

เฮิร์ซเบิร์ก(Herzberg) เชื่อว่าปัจจัยกระตุ้นเป็นตัวทำให้เกิดความพึงพอใจ มีความสัมพันธ์โดยตรงกับแรงจูงใจภายในที่เกิดจากงานที่ทำ เป็นสิ่งสนับสนุนให้มนุษย์ทำงานหนักขึ้น และเป็นตัวกำหนดค่าที่ หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องาน สำหรับปัจจัยบำรุงเป็นแรงจูงใจภายนอกที่

ตัวกำหนดท่าที หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องาน สำหรับปัจจัยคำจูงเป็นแรงจูงใจภายนอกที่เกิดจากสถานะของการทำงาน ซึ่งไม่ใช่ส่วนที่เป็นแก่นแท้ของงาน แต่เกี่ยวข้องกับสถานะแวดล้อมของการปฏิบัติงาน และไม่มีความสัมพันธ์หรือมีความสัมพันธ์แต่น้อยกับแรงจูงใจในการทำงาน ถ้าไม่มีองค์ประกอบของปัจจัยคำจูงก็จะนำไปสู่ความไม่พึงพอใจ ถ้าสิ่งเหล่านี้มีก็มีได้ช่วยให้เกิดความพึงพอใจมากขึ้น นั่นคือ ไม่ได้สร้างการพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของคน เป็นแต่เพียงป้องกันการสูญเสียในการปฏิบัติงานของคน อันเนื่องมาจากขอบเขตอันจำกัดของงานเท่านั้น

ทฤษฎีสององค์ประกอบของเฮอริซเบอร์ก ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivators factors) เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงาน เกิดความพอใจในการทำงาน อันเนื่องมาจากมีแรงจูงใจภายในที่เกิดจากการทำงาน และเกี่ยวข้องกับเรื่องของงานโดยตรง เป็นปัจจัยที่นำไปสู่การพัฒนาเจตคติทางด้านบวกและการจูงใจที่แท้จริง ซึ่งได้แก่

1.1 ความสำเร็จของงาน (Achievement)

1.2 ความก้าวหน้า (Advancement)

1.3 การยอมรับนับถือ (Recognition)

1.4 ความรับผิดชอบ (Responsibility)

1.5 ลักษณะของงาน (The Work Itself)

คอสต์ลีย์ และทอดด์ (Costley and Todd, 1983 : 207 - 209) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของปัจจัยกระตุ้นดังนี้

ความสำเร็จของงาน (Achievement) ความสำเร็จที่ได้รับเมื่อผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกว่าเขาทำงานสำเร็จ หรือมีความต้องการที่จะทำให้สำเร็จ สิ่งที่เป็นก็คือ งานนั้นควรเป็นงานที่ท้าทายความสามารถ แรงจูงใจเกี่ยวกับความสำเร็จของงานประกอบด้วย 2 อย่างคือ ระดับของแรงจูงใจในความสำเร็จและความสามารถที่จะทำงานนั้น

ความก้าวหน้า (Advancement) แต่ละคนจะได้รับความก้าวหน้าก็โดยการพัฒนาให้เกิดทักษะใหม่ ๆ มีความสามารถและเต็มใจที่จะเพิ่มเติมความรู้

การยอมรับนับถือ (Recognition) เป็นผลมาจากความสำเร็จ การยอมรับนับถือมีหลายรูปแบบ เช่น จากคำพูดหรือการเขียน การให้การเสริมแรงบ่อย ๆ เป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้เกิดการจูงใจต่อเนื่องกันไป

ความรับผิดชอบ (Responsibility) เมื่อคนได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการตัดสินใจงานของเขา จะช่วยให้เกิดความผูกพันในงาน คนต้องการโอกาสที่จะได้รับความรับผิดชอบ ถ้าเกิดความรับผิดชอบขึ้นแล้ว การควบคุมภายนอกก็จะลดลง

2. ปัจจัยคำจุน (Hygiene factors) เป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจและการปฏิบัติงานที่ไม่ดี เป็นแรงจูงใจภายนอกที่เกิดจากสภาวะแวดล้อมของการทำงาน หรือองค์ประกอบของงาน ปัจจัยด้านนี้ ได้แก่

- 2.1 การนิเทศงาน (Supervision)
- 2.2 สภาพแวดล้อมของงาน (Working Condition)
- 2.3 นโยบายและการบริหาร (Policy and Administration)
- 2.4 ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน (Interpersonal Relation)
- 2.5 รายได้ (Salary)

คอสท์ลีย์ และทอดด์ (Costley and Todd. 1983 : 205 - 206) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของปัจจัยคำจุนดังนี้

สภาพแวดล้อมของงาน (Physical Working Condition) เกี่ยวข้องกับคุณภาพของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในการทำงานของคน เช่น แสงสว่าง อุณหภูมิ ระดับของเสียง องค์ประกอบดังกล่าวมีผลกระทบโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อมในการทำงานเมื่อเงื่อนไขการทำงานไม่ได้ตามที่ปรารถนา คนงานจะมีแนวโน้มให้ความสนใจปัญหานี้ และจะทำให้ผลผลิตลดลง เงื่อนไขการทำงานที่คนปรารถนานั้นจะแตกต่างกันไปโดยขึ้นอยู่กับธรรมชาติของงาน

ความมั่นคง (Security) เป็นผลมาจากความเชื่อของคนว่า ตนเองได้รับการปกป้องในเรื่องของความยุติธรรม คนงานส่วนใหญ่ต้องการความมั่นคง พฤติกรรมที่ดีของผู้บริหารจะทำให้เกิดความรู้สึกเช่นนั้นได้

หลักเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Procedures and Rules) คนงานเป็นจำนวนมากไม่พอใจในเรื่องนี้ และสิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ ความล่าช้า และมีงานเอกสารมากในองค์การ เมื่อคนงานได้รับรู้ว่าการปฏิบัติตามกฎระเบียบนั้นไม่เหมาะสมหรือไม่ยุติธรรมก็เป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ

ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม (Group Interaction) การที่บุคคลอยู่รวมกันเป็นจำนวนมากนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มก็เป็นสิ่งสำคัญส่วนหนึ่งในด้านสิ่งแวดล้อมการทำงาน ความต้องการทางสังคมทำให้เกิดความพอใจในองค์การ หากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไม่ดี อาจเป็นเหตุที่จะทำให้เกิดความขัดแย้งและความไม่พอใจในงาน เช่น เรื่องของปริมาณงานที่ทำ การได้รับผลตอบแทนและความก้าวหน้า

การจ่ายค่าทดแทน (Compensation) การจ่ายเงินและองค์ประกอบทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงค่าจ้าง เงินเดือน และผลประโยชน์ที่ได้รับจากการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ ผลประโยชน์นี้จะควบคู่ไปกับการทำงาน รวมทั้งผลตอบแทนเมื่อไม่ได้ทำงานหรือเมื่อออกจากงาน

โอเวนส์ (Owens. 1981 : 107) สรุปว่า แนวคิดที่สำคัญในทฤษฎีสององค์ประกอบนั้น คนมีแนวโน้มที่พบกับความพอใจในงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบภายใน เช่น ความสำเร็จ งานที่ทำ ท้าทาย การยอมรับนับถือ ส่วนที่เกิดความไม่พอใจนั้น จะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบภายนอก เช่น เงินเดือน การนิเทศ และเงื่อนไขของการทำงาน องค์ประกอบภายในก็คือปัจจัยกระตุ้น องค์ประกอบภายนอกได้แก่ปัจจัยค้ำจุน

ปัจจัยค้ำจุนเป็นปัจจัยที่มีผลในทางป้องกันเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ ปัจจัยเหล่านี้จะไม่สร้างแรงจูงใจได้ แต่อาจเป็นอุปสรรคหรือเป็นสิ่งบั่นทอนมิให้แรงจูงใจเกิดขึ้นมาได้ หากบกพร่องก็เกิดภาวะอึดอัดใจ ซึ่งมีแนวโน้มเป็นผลที่ไม่ดีที่มักจะเกิดขึ้นภายใต้เหตุการณ์ของงานที่ทำอยู่ (ธงชัย สันติวงษ์. 2529 : 115) เซอร์จิโอวานนิ และแครเวอร์ (Sergiovanni and Carver. 1980 : 103) ให้ความเห็นว่า สิ่งที่ทำให้ไม่พึงพอใจมีความสัมพันธ์กับเงื่อนไขของงานมากกว่าลักษณะของงาน และมีความสามารถในการจูงใจน้อยกว่า แต่สิ่งที่ทำให้ไม่พึงพอใจก็มีความสำคัญไม่ควรมองข้ามไป เพื่อการจัดหาสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้คนเกิดความพึงพอใจได้ง่ายยิ่งขึ้น เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg and others. 1959 : 115) ได้กล่าวว่า ปัจจัยกระตุ้นมีโอกาที่จะเกิดขึ้นน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นปัจจัยค้ำจุน ที่ทำให้คนเราทำงานอยู่ได้ด้วยความอดทน ดังนั้นปัจจัยค้ำจุนจึงมีความสำคัญ เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดความพอใจได้ง่ายขึ้น และเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความวุ่นวายในการทำงาน เป็นการสนองความต้องการที่มีให้ระดับการทำงานลดลง แต่ก็ไม่ได้ช่วยให้ระดับของการทำงานดีขึ้น มนุษย์จะยกระดับการทำงานของตนให้ดีขึ้น ก็เนื่องจากงานที่ทำซึ่งเป็นปัจจัยกระตุ้น

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2525 : 102) ได้เปรียบเทียบความแตกต่างในลักษณะของสิ่งที่แสวงหาปัจจัยกระตุ้นกับบุคคลที่แสวงหาปัจจัยค้ำจุนมีความแตกต่างกัน กล่าวคือผู้แสวงหาปัจจัยกระตุ้นจะเน้นที่ธรรมชาติของงานที่ทำ ผูกพันตนเองกับจุดประสงค์ของโรงเรียนและวิชาชีพ มีความอดทนต่อสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี และไม่คอยยินดีเมื่อปัจจัยค้ำจุนได้ปรับปรุงให้ดีขึ้น มีความภูมิใจและพอใจอย่างยิ่งในความสำเร็จของงานที่ได้กระทำไปแล้ว สนใจและสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพ ยอมรับในการบริหารของผู้บังคับบัญชา มีส่วนผู้ที่แสวงหาปัจจัยค้ำจุน จะให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม และงานที่ทำ เพื่อเป็นเครื่องช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ส่วนตัว มีความกังวลกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของปัจจัยค้ำจุน โดยแสดงออกว่ามีความพอใจกับองค์ประกอบเหล่านั้น หากไม่สมความปรารถนา ก็จะแสดงความไม่พอใจอย่างชัดเจน ไม่สนใจคุณภาพของงานที่ตนเองทำ กลับให้ความสนใจและทำแต่งานสังคมโดยไม่เอาวิชาชีพเป็นเครื่องบังหน้า นอกจากนี้ก็จะไม่คอยยอมรับในการบริหารงานของผู้บังคับบัญชา

แนวทางในการนำทฤษฎีสององค์ประกอบมาใช้ปฏิบัติจริงนั้น ผู้บริหารควรเน้นถึงปัจจัยกระตุ้น ที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เช่น มอบหมายงานที่มีความรับผิดชอบมากขึ้นหรือส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรในหน่วยงาน จะเป็นการกระตุ้นให้คนทำงานได้ดีกว่าที่จะให้ทำงานตำแหน่งเดิมแต่เพิ่มเงินเดือนให้ ผู้บริหารพยายามรักษาปัจจัยค่าจูงให้อยู่ในระดับที่น่าพอใจ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความไม่พอใจในการทำงาน (ศิริโสภาคย์ นูรพาเดชะ. 2528 : 69)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2531 : 111 - 120) ได้ทำการศึกษา วิจัย เรื่อง การศึกษาความต้องการและโอกาสทางการศึกษาของผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายและปัญญา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการกระจายของผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายและปัญญา ความต้องการทางด้านการศึกษาของผู้บกพร่องทางร่างกาย และสติปัญญา ที่มีสภาพพื้นฐานทางครอบครัวที่ต่างกัน โดยสอบถามจากนักเรียนที่พิการที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ในโรงเรียนการศึกษาพิเศษของรัฐทั่วประเทศจำนวน 469 คน และคนพิการที่อยู่นอกโรงเรียนการศึกษาพิเศษ จำนวน 821 คน รวมทั้งผู้ปกครองด้วย ผลการวิจัยพบว่า เด็กพิการประเภทตาบอดในเขตกรุงเทพมหานคร ได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงกว่าเด็กตาบอดภาคอื่น ๆ ในด้านการศึกษาของคนพิการส่วนมากที่อยู่นอกโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ยังไม่ได้รับการศึกษา การกระจายโอกาสทางการศึกษาของคนพิการ พบว่า ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีโอกาสได้รับการศึกษาน้อยที่สุด ความต้องการทางการศึกษาเด็กพิการ และผู้ปกครอง มีความต้องการทางการศึกษาที่มุ่งให้บุตรของตนเรียนเพื่อให้ฉลาด และอ่านออกเขียนได้ นำความรู้ไปประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ เด็กพิการส่วนใหญ่คิดว่ามีความสามารถเรียนได้ถึงระดับสูงกว่าชั้นประถมศึกษา

กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 21 - 23) ได้สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติ ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 - 2534) โดยใช้วิธีการติดตามประเมินผลโครงการที่ดำเนินการ ในช่วงปีงบประมาณ 2533 - 2534 สรุปปัญหาของการดำเนินงาน การจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติ คือ ปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจและความคิดเห็นของบุคลากรในพื้นที่ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนที่ดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ค่อนข้างน้อย ปัญหาเกี่ยวกับข้อมูล ปัญหาการวัดและประเมินผล สำหรับปัญหาจากการดำเนินงานการจัดการศึกษา สำหรับ

เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นร่วมกับเด็กปกติ คือ ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรได้ย้ายจากโรงเรียนเดิมไปอยู่โรงเรียนอื่น หรือได้เลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น โดยขาดการให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่ เป็นพิเศษ ครูบางคนไม่เต็มใจสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น โรงเรียนขาดการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง ปัญหาด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ซึ่งโรงเรียนที่รับผิดชอบการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ได้รับสื่อการเรียนการสอนไม่เท่าเทียมกัน ยังไม่เพียงพอตามความต้องการ การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปไม่ได้ผลเท่าที่ควร ความรับผิดชอบของแต่ละองค์กรเกี่ยวกับประเภทของสื่อ และโรงเรียนในกลุ่มเป้าหมาย ยังไม่ได้กำหนดเป็นกิจลักษณะ ยังไม่ได้มีการประสานงานเพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายอย่างจริงจัง และยังไม่ได้วางแผนระยะยาว กันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องปัญหาและความต้องการด้านบริการของเด็กและเยาวชน ที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือผู้รับบริการ ได้แก่ เด็กและเยาวชนพิการที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 25 ปีบริบูรณ์ ทั้งที่มีความบกพร่อง ทางร่างกาย และสติปัญญา ผู้ให้บริการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุแห่งความบกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา สาเหตุสำคัญของความพิการเกิดจากหลาย ๆ สาเหตุ เช่น ความผิดปกติของมารดาระหว่างตั้งครรภ์ หรือการคลอดใช้เวลานานเกินไป และสาเหตุหลังคลอด เช่น เกิดอุบัติเหตุที่กระทบกระเทือนต่อร่างกาย สมอหรือจิตใจ ปัญหาและอุปสรรค ในการรับบริการด้านต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และสติปัญญา ได้แก่ สถานรักษาความพิการเฉพาะมีน้อยเกินไป ไม่มีสถานศึกษา หรือไม่มีหน่วยงานที่จัด การศึกษาพิเศษให้ตรงกับสภาพการภายในชุมชนที่ผู้พิการอาศัยอยู่ รวมทั้งพบว่าโรงเรียนสำหรับเด็กปกติไม่ยอมรับผู้พิการเข้าเรียนร่วม ไม่มีสถานประกอบการ หรือหน่วยงานภายในชุมชนที่ผู้พิการอาศัยอยู่ยอมรับผู้พิการเข้าทำงาน ไม่มีบริการแนะแนวเพื่อจัดหางานให้แก่ผู้พิการ สำหรับปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวันพบว่า มีปัญหาในการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ หรือการติดต่อกับผู้อื่น ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของผู้ให้บริการ พบว่าผู้ให้บริการแก่ผู้พิการทั้งด้านการแพทย์ การศึกษา การอาชีพ และด้านสังคม และจิตใจ ส่วนใหญ่ให้คำตอบที่สอดคล้องกันว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ประสบมากที่สุดในการดำเนินงาน คือ งบประมาณค่อนข้างจำกัด รองลงมาคือ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ ไม่ทันสมัย การขาดความรู้ความเข้าใจจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

นิคม พรหมย้อย (2529 : 69 - 70) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้ มีระดับความพึงพอใจต่อบัณฑิตระดับต้นและบัณฑิตำจุณในระดับปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการสร้างความพึงพอใจในการทำงานของครูของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้ ใน 2 ปัจจัย คือปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยค้ำจุน เกี่ยวกับ เพศ วุฒิ ประสบการณ์ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

วีระชาติ แก้วไสว (2518 : 62 - 65) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษาศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการทำงาน โดยมีความรู้สึกต่อความสำเร็จของงานอยู่ในระดับสูงสุด และรองลงมาได้แก่ ความรับผิดชอบความปลอดภัยในการทำงาน ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และการได้รับความยอมรับนับถือ แต่มีความรู้สึกต่อนโยบายและการบริหารงานต่ำสุด และรองลงมาได้แก่เงินเดือนความเป็นอยู่ส่วนตัวและลักษณะของงาน

ชลิต พูลศิลป์ (2527 : 164 - 166) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 522 คน พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานระหว่างครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนพบว่า มีความแตกต่างกัน เพศและวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่ประสบการณ์ที่ต่างกันมีความพึงพอใจในการทำงานแตกต่างกัน

ผดุง อารยะวิญญู (2526) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพของระบบการบริหารโรงเรียนการศึกษาพิเศษในประเทศไทย โดยใช้ทฤษฎีระบบบริหารของ ลิเคิร์ท เป็นหลัก พบว่า ระบบการบริหารโรงเรียนการศึกษาพิเศษในประเทศไทย เป็นระบบกึ่งประชาธิปไตยของลิเคิร์ท ครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษมีความเห็นว่า ระบบการบริหารที่เป็นอยู่เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสังคมไทย ระบบการบริหารของโรงเรียนการศึกษาพิเศษมีความสัมพันธ์ในการบวกกับประสิทธิภาพของระบบบริหาร ครูใหญ่และครูใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับระบบบริหารของโรงเรียนของตน ครูใหญ่มีความเห็นว่าระบบบริหารของตนมีประสิทธิภาพสูง ในขณะที่ครูน้อยมีความเห็นว่าระบบบริหารมีประสิทธิภาพต่ำ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 178)

อุเรนทร์ สุขนวล (2531 : 70) ศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนโสตศึกษาในประเทศไทย ตามทฤษฎีจูงใจ-ค้ำจุน ของเฮอริซเบิร์ก โดยจำแนกตามเพศ อายุ คุณวุฒิ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูที่สอนในโรงเรียนโสตศึกษาในประเทศไทย

จำนวน 107 คน พบว่า ครูโรงเรียนโสตศึกษาในประเทศไทย มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านจิตใจและคำจูนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน พบว่าครูที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษาที่ต่างกัน มีความพึงพอใจในการทำงานด้านการจูนใจไม่แตกต่างกัน ความพึงพอใจในการทำงานด้านคำจูนพบว่า ครูวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจในการทำงานด้านคำจูนแตกต่างกัน

2. งานวิจัยจากต่างประเทศ

ไมซ์ (Mize. 1984) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารโครงการ สำหรับเด็กพิการในรัฐเซาท์แคโรไลนา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะบ่งชี้ทักษะที่ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องมีในการที่จะบริหารโครงการสำหรับนักเรียนพิการเรียนร่วมที่ทางรัฐต้องจัดขึ้นตามข้อกำหนดทางกฎหมาย ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้อำนวยการโครงการการศึกษาพิเศษ อาจารย์ใหญ่โรงเรียน ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ครูการศึกษาพิเศษที่สอนในระดับประถม และมัธยมศึกษา และอาจารย์สอนสาขา วิชาการศึกษาพิเศษ และสาขาวิชาการบริหารโครงการศึกษาทั่วไปในวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยในรัฐเซาท์แคโรไลนา จำนวน 298 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างระบุทักษะตั้งแต่ 3 - 10 ทักษะ ที่คิดว่าผู้บริหารโรงเรียนควรมีเพื่อการบริหารงานโครงการสำหรับนักเรียนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แล้วนำคำตอบ มาศึกษาด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และจัดหมวดหมู่กลุ่มทักษะออกเป็น 13 กลุ่มทักษะ พบว่ากลุ่มทักษะที่มีการระบุถึงมากที่สุดคือกลุ่มทักษะในหัวข้อชื่อการประชุมเกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล และการจัดเข้าเรียน หรือรับบริการ และกลุ่มทักษะที่มีการระบุน้อยที่สุดคือ กลุ่มทักษะในหัวข้อ ความสัมพันธ์ในโรงเรียนและชุมชน

ไบรท์ (Bright. 1986) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของโครงการเรียนร่วมที่ประสบความสำเร็จ โดยได้จัดทำแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของโครงการที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งได้รวบรวมลักษณะสำคัญ 6 ประการ คือ 1) การฝึกเตรียมเพื่อการเรียนร่วม 2) เจตคติเชิงบวกต่อการเรียนร่วม 3) การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้รับการฝึกเพื่อทำความเข้าใจ 4) สัดส่วนของจำนวนครูและนักเรียนที่เหมาะสม 5) การจัดให้มีบริการเสริมเพื่อสนับสนุนการเรียนร่วม และ 6) การประเมินเด็กได้เร็วที่สุด และการควบคุมติดตามผล ส่วนที่สองเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อโครงการเรียนร่วม โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูสอนในโครงการเรียนร่วมที่จัดว่าเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จ จำนวน 85 คน และครูปกติจำนวน 85 คน ผลจากการศึกษาพบว่า ครูสอนในโครงการเรียนร่วมมีความเห็นว่า โครงการที่ถือ

ว่าประสบความสำเร็จนั้น จะมีลักษณะทั่วไป 3 ประการ คือ 1) เจตคติที่ดีต่อ การจัดการเรียนร่วม 2) การจัดประสบการณ์ให้ได้รับการฝึกเพื่อทำความคุ้นเคย และ 3) การจัดให้มีบริการเสริมเพื่อสนับสนุนการเรียนร่วม และนอกจากนี้พบว่าการจัดประสบการณ์ให้ได้รับการฝึกเพื่อทำความคุ้นเคย สัดส่วนของจำนวนครูต่อนักเรียนที่เหมาะสมและการประเมินเด็กได้เร็วที่สุด และการควบคุมติดตามผลที่ใช้อยู่ในโครงการยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

แมคคาร์ทนี (Maccartney. 1987) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการ สำหรับการนิเทศครูการศึกษาพิเศษขึ้น เพราะในขณะที่ทำการวิจัยนั้น ยังไม่ปรากฏว่ามีกระบวนการเฉพาะที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อการนิเทศ และการปรับปรุงพัฒนาการสอนของครูการศึกษาพิเศษ กระบวนการที่พัฒนาขึ้นนี้ครอบคลุมด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ ทักษะการสอน ทักษะการติดต่อสื่อสาร และความรู้ในด้านที่เกี่ยวกับวิชาชีพครู เช่น การจัดทำโปรแกรมการสอนเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) การแปลผลแบบทดสอบและข้อมูลที่ได้รับรายงาน ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายของรัฐและกฎหมายของรัฐบาลกลาง แนวทางการจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน และผลการวิจัยในปัจจุบันและได้มีการนำกระบวนการนี้ไปให้ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 10 คน ที่ให้บริการเด็กพิเศษเรียนร่วม 3 ประเภท คือ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (The Learning Disabled : LD) เด็กปัญญาอ่อนประเภทเรียนได้ (The Educable Mentally Retarded : EMR) และเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ (The Emotionally Disturbed : ED) ทดลองใช้เป็นเวลา 1 ภาคเรียน ผลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต การประชุม และการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ปรากฏว่าระบบการให้บริการการสอนของครูพัฒนาขึ้น และครูผู้สอนมีความพึงพอใจกับกระบวนการที่ใช้ และพึงพอใจกับการพัฒนาของตนเอง

วอล์คเกอร์ และเกสต์ (Walker and Guest. 1966 : 99) ได้วิจัยเกี่ยวกับหน้าที่ในการทำงานของคน ผลการวิจัยของเขาสอดคล้องและสนับสนุนองค์ประกอบกระตุ้นของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg) โดยสรุปการค้นพบเกี่ยวกับความพึงพอใจว่า

1. ผู้ทำงานมีความรู้สึกว่า ความพึงพอใจเป็นเครื่องวัดผลรวมเกี่ยวกับผู้ทำงานร่วมกับโอกาสความก้าวหน้า ชื่อเสียง เงินและสวัสดิการ ถ้าจะให้เกิดความพึงพอใจต่องาน ก็จะต้องให้เขาเกิดความพึงพอใจต่อเพื่อนร่วมงาน โอกาสก้าวหน้า ชื่อเสียง เงินสวัสดิการ

2. ชั่วโมงทำงานและสภาพการทำงานที่ตั้นนั้น มีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจด้วย แต่สภาพการทำงานที่ตั้นนั้น ถึงแม้จะเป็นสิ่งที่ปรารถนาในความพอใจก็ตาม แต่ก็ไม่ทำให้งานมีประสิทธิภาพได้

3. ความสุขจากการทำงาน เป็นส่วนหนึ่งของความพึงพอใจในการทำงาน

4. ผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน เป็นองค์ประกอบหนึ่งของความพึงพอใจ

5. ความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับผลผลิตเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความพึงพอใจ

เซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni. 1980 : 1235 - A) ได้ทำการศึกษ่องค์ประกอบที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการทำงานของครู โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และเพื่อศึกษาว่า เพศ ตำแหน่ง ประเภทของโรงเรียน มีผลต่อปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการทำงานต่างกันหรือไม่ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. การได้รับความยอมรับนับถือ ความสำเร็จของงานและความรับผิดชอบ เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลให้ครูเกิดความพึงพอใจในการทำงาน

2. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การปกครองบังคับบัญชา นโยบายและการบริหาร และความเป็นอยู่ส่วนตัวเป็นองค์ประกอบที่ทำให้ครูเกิดความไม่พึงพอใจในการทำงานต่างกัน

วิกสตรอม (Vickstrom. 1971 : 1249 - A) ได้ทำการวิจัยเพื่อหาระดับและสิ่งทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานของครู และหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านี้กับอายุ เพศ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับชั้นที่สอนและตำแหน่งหน้าที่ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 373 คน โดยใช้วิธีให้ครูบอกถึงสิ่งทำให้เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ ผลของการวิจัยพบว่า สิ่งที่ทำให้ครูเกิดความพึงพอใจสูงสุด 4 อย่างแรก ได้แก่ ความรู้สึกได้รับความสำเร็จ ลักษณะของงานที่ทำความสัมพันธ์อันดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา และความรับผิดชอบ ส่วนสิ่งที่ทำให้ครูเกิดความไม่พึงพอใจ 4 อย่างแรก ได้แก่ การไม่ประสบความสำเร็จ นโยบาย และการบริหาร สภาพการทำงานและผลงานที่ตรงข้ามกับชีวิตส่วนตัว ตัวแปรอื่น ๆ เป็นต้นว่า เพศ และตำแหน่งหน้าที่สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับองค์ประกอบของสิ่งทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงานจะเห็นได้ว่า มีองค์ประกอบต่าง ๆ หลายประการที่จะสร้างสิ่งจูงใจให้ครูเกิดความพึงพอใจในการทำงาน แต่องค์ประกอบที่จะนำมาศึกษากับครูที่สอนนักเรียนเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินั้น ได้นำองค์ประกอบบางประการตามทฤษฎีสองปัจจัยคือ ปัจจัยกระตุ้น และปัจจัยค้ำจุน ของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg) มาใช้ศึกษาค้นคว้าโดยเลือกมาปัจจัยละ 5 องค์ประกอบ รวมทั้งสิ้น 10 องค์ประกอบ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่างกัน

2. ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่างกัน

3. ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่างกัน

4. ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีอายุราชการต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่างกัน

5. ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่างกัน

6. ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีพื้นความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ ต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่างกัน

5. ความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับผลผลิต เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของความพึงพอใจ

เซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni. 1970 : 1235 - A) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการทำงานของครู โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงานว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และเพื่อศึกษาว่า เพศ ตำแหน่ง ประเภทของโรงเรียน มีผลต่อบัณฑิตที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการทำงานต่างกันหรือไม่ ผลการศึกษาค้นพบว่า

1. การได้รับความยอมรับนับถือ ความสำเร็จของงานและความรับผิดชอบ เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลให้ครูเกิดความพึงพอใจในการทำงาน

2. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การปกครอง บังคับบัญชา นโยบายและการบริหาร และความเป็นอยู่ส่วนตัวเป็นองค์ประกอบที่ทำให้ครูเกิดความไม่พึงพอใจในการทำงานต่างกัน

วิกสตรอม (Vickstrom. 1971 : 1249 - A) ได้ทำการวิจัยเพื่อหาระดับและสิ่งทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานของครู และหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านี้กับอายุ เพศ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับชั้นที่สอนและตำแหน่งหน้าที่ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 373 คน โดยใช้วิธีให้ครูบอกถึงสิ่งทำให้เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ ผลของการวิจัยพบว่า สิ่งที่ทำให้ครูเกิดความพึงพอใจสูงสุด 4 อย่างแรก ได้แก่ ความรู้สึก ได้รับความสำเร็จ ลักษณะของงานที่ทำความสัมพันธ์อันดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา และความรับผิดชอบ ส่วนสิ่งที่ทำให้ครูเกิดความไม่พึงพอใจ 4 อย่างแรก ได้แก่ การไม่ประสบความสำเร็จ นโยบาย และการบริหาร สภาพการทำงานและผลงานที่ตรงข้ามกับชีวิตส่วนตัว ตัวแปรอื่น ๆ เป็นต้นว่า เพศ และตำแหน่งหน้าที่สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับองค์ประกอบของสิ่งทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงานจะเห็นได้ว่ามีองค์ประกอบต่าง ๆ หลายประการที่จะสร้างสิ่งจูงใจให้ครูเกิดความพึงพอใจในการทำงาน แต่องค์ประกอบที่จะนำมาศึกษากับครูที่สอนนักเรียนเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในสังกัดสำนักงาน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนนักเรียนเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 1,737 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือครูปฏิบัติการสอนเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2539 โดยสุ่มครูในทุกจังหวัด โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) จำนวน 340 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานของครูที่ปฏิบัติการสอนนักเรียนเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg) คือปัจจัยกระตุ้นละ 5 องค์ประกอบ และปัจจัยค้ำจุน 5 องค์ประกอบ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ คุณวุฒิ อายุราชการ ระยะเวลา ประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม และสภาพการเข้ารับการอบรมทางด้านการศึกษาพิเศษ ซึ่งจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการอธิบายลักษณะกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อวัดระดับความพึงพอใจในการทำงานของครู ใน 2 ปัจจัย รวม 10 องค์ประกอบ ซึ่งมีเกณฑ์ในการให้น้ำหนักระดับความพึงพอใจดังนี้

มีความพึงพอใจ มากที่สุด	ให้น้ำหนัก 5
มีความพึงพอใจ มาก	ให้น้ำหนัก 4
มีความพึงพอใจ ปานกลาง	ให้น้ำหนัก 3
มีความพึงพอใจ น้อย	ให้น้ำหนัก 2
มีความพึงพอใจ น้อยที่สุด	ให้น้ำหนัก 1

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0.	ด้านความสำเร็จของงาน					
	ท่านมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น					
00.	ท่านร่วมกับบุคคลอื่นแก้ปัญหาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ด้านความพึงพอใจในการทำงาน ตามทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก คือปัจจัยกระตุ้น และปัจจัยค้ำจุน ศึกษาองค์ประกอบในแต่ละด้าน และศึกษาแนวการสร้างแบบสอบถามของ นิคม พรหมย่อย (2529 : 90 - 95) สมนึก มีแสง (2530 : 100 - 107) และ อุดรธนทร์ สุขนวล (2531 : 72 - 78) เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เลือก องค์ประกอบตามทฤษฎีสองปัจจัย ของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg) คือปัจจัยกระตุ้น 5 องค์ประกอบ คือ ความสำเร็จของงาน ความก้าวหน้าในตำแหน่ง การได้รับความยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ และปัจจัยค้ำจุน 5 องค์ประกอบ คือ ค่าตอบแทน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา นโยบายและการบริหารงาน สภาพการทำงาน การปกครองบังคับบัญชา รวม 10 องค์ประกอบ มาสร้างเป็นแบบสอบถามที่เป็นข้อความเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม จำนวน 100 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว จัดทำเป็นฉบับ นำไปทดลอง (Try Out) กับครูที่สอนการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน นำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

องค์ประกอบที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ	จำนวน ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์	ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา
1. ปัจจัยกระตุ้น	50	0.140 - 0.784	0.927
1. ความสำเร็จของงาน	10	0.299 - 0.766	0.770
2. ความก้าวหน้าในตำแหน่ง	10	0.198 - 0.773	0.771
3. การได้รับความยอมรับนับถือ	10	0.140 - 0.784	0.793
4. ลักษณะของงาน	10	0.197 - 0.760	0.678
5. ความรับผิดชอบ	10	0.277 - 0.635	0.678
2. ปัจจัยค้ำจุน	50	0.129 - 0.854	0.927
1. ค่าตอบแทน	10	0.129 - 0.680	0.598
2. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	10	0.538 - 0.822	0.842
3. นโยบายและการบริหารงาน	10	0.535 - 0.844	0.907
4. สภาพการทำงาน	10	0.216 - 0.616	0.568
5. การปกครองบังคับบัญชา	10	0.432 - 0.854	0.898
ความพึงพอใจ	100	0.129 - 0.854	0.952

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อรับรองการทำวิจัยและขอความร่วมมือโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ โดยติดแสตมป์และำหน้าซองถึงผู้วิจัย เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้รับความสะดวกในการตอบแบบสอบถาม พร้อมกำหนดวันส่งแบบสอบถามคืน
3. ติดตามตรวจสอบการส่งแบบสอบถามกลับมา พร้อมทั้งติดตามกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ส่งแบบสอบถาม เพื่อยืนยันการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากแบบสอบถามที่ส่งทั้งสิ้น 340 ฉบับ ได้รับกลับคืน 323 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด
4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาความถี่และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ของความพึงพอใจในการทำงาน ของครูปฏิบัติการสอนนักเรียนเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ การวิเคราะห์ข้อมูลจึงใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายจากคะแนนเฉลี่ยจะแบ่งตามแนวของเบส์ท (Best, 1981 : 179 - 187) ดังนี้
 - คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด
 - คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย
 - คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
 - คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก
 - คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจในการทำงาน ของครูปฏิบัติการสอนนักเรียนเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำแนกตามอายุ และพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาศึกษาพิเศษ โดยใช้ t - test
4. เปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจในการทำงาน ของครูปฏิบัติการสอนนักเรียนเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำแนกตามอายุ คุณวุฒิ อายุราชการและประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมโดย

ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance) และทดสอบค่าเฉลี่ยโดยใช้กระบวนการเปรียบเทียบพหุคูณโดยใช้วิธีของ เชฟเฟ (Scheffe 's test) ตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

5. การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS /PC+ ช่วยในการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าร้อยละ

2. หาค่าสถิติพื้นฐาน

2.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536 : 170)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

n แทน จำนวนข้อคำถามในแบบทดสอบทั้งฉบับ

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนจากแบบสอบถามทั้งฉบับ

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและพื้นความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ ต่างกัน โดยใช้ t - test (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

X_2 แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มที่ 1

X_2 แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มที่ 2

S^2_1 แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนในกลุ่มที่ 1

S^2_2 แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนในกลุ่มที่ 2

n_1 แทน จำนวนข้าราชการครูในกลุ่มที่ 1

n_2 แทน จำนวนข้าราชการครูในกลุ่มที่ 2

5. เปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจในการทำงาน ของครูปฏิบัติการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม ตามอายุ คุณวุฒิ อายุราชการและประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance) โดยการหาค่า F และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยวิธีของ Scheffe 's test (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2536 : 95-119)

$$F = \frac{MS_B}{MS_w}$$

เมื่อ F คือ ค่าการแจกแจงของ F

MS_b คือ ความแปรปรวน (Mean square) ระหว่างกลุ่ม

MS_w คือ ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	อัตราส่วนที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ t
F	แทน	อัตราส่วนที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ F
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับ
เด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามสถานภาพ

3.1 จำแนกตามเพศ

3.2 จำแนกตามอายุ

3.3 จำแนกตามคุณวุฒิ

3.4 จำแนกตามอายุราชการ

3.5 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

3.6 จำแนกตามพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 คำร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	ระดับ	จำนวนคน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	99	30.7
	หญิง	224	69.3
อายุ	20 ปี - 30 ปี	19	5.9
	31 ปี - 40 ปี	133	41.2
	41 ปี - 50 ปี	118	36.5
	51 ปี - 60 ปี	53	16.4
คุณวุฒิ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	51	15.8
	ปริญญาตรี	259	80.2
	สูงกว่าปริญญาตรี	13	4.0
สาขาวิชาที่จบการศึกษา	สาขาอื่น ๆ	292	90.4
	สาขาการศึกษาพิเศษ	31	9.6
อายุราชการ	0 ปี - 5 ปี	35	10.8
	6 ปี - 10 ปี	28	8.7
	11 ปี - 15 ปี	46	14.2
	มากกว่า 15 ปี	214	66.3
ประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม	0 ปี - 3 ปี	188	58.2
	4 ปี - 7 ปี	50	15.5
	มากกว่า 7 ปี	85	26.3
พื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ	ไม่เคยได้รับการอบรม	137	42.4
	เคยได้รับการอบรม	186	57.6

จากตาราง 2 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.3 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มากที่สุดร้อยละ 41.2 จบปริญญาตรีมากที่สุดร้อยละ 80.2 อายุราชการส่วนใหญ่มากกว่า 15 ปี ร้อยละ 66.3 มีประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ระหว่าง 0 - 3 ปี มากที่สุด ร้อยละ 58.2 และผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษ ร้อยละ 57.6

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติใน
โรงเรียนประถมศึกษา

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียน
ร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา

องค์ประกอบที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของ ความพึงพอใจ
1. ปัจจัยกระตุ้น (N = 323)	3.238	0.497	ปานกลาง
1. ความสำเร็จของงาน	3.235	0.590	ปานกลาง
2. ความก้าวหน้าในตำแหน่ง	3.006	0.599	ปานกลาง
3. การได้รับความยอมรับนับถือ	3.345	0.595	ปานกลาง
4. ลักษณะของงาน	3.177	0.568	ปานกลาง
5. ความรับผิดชอบ	3.427	0.581	ปานกลาง
2. ปัจจัยค้ำจุน (N = 323)	3.218	0.433	ปานกลาง
1. ค่าตอบแทน	2.569	0.556	ปานกลาง
2. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	3.606	0.598	มาก
3. นโยบายและการบริหารงาน	3.446	0.696	ปานกลาง
4. สภาพการทำงาน	3.054	0.440	ปานกลาง
5. การปกครองบังคับบัญชา	3.413	0.670	ปานกลาง
ความพึงพอใจ (N = 323)	3.228	0.406	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติใน
โรงเรียนประถมศึกษา มีความพึงพอใจโดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความพึงพอใจใน
แต่ละปัจจัย คือ ปัจจัยกระตุ้น และปัจจัยค้ำจุน พบว่า ครูมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง เช่น
กัน และในแต่ละองค์ประกอบของความพึงพอใจ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความพึงพอใจในระดับ
ปานกลาง ยกเว้นองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีความพึงพอใจในระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามสถานภาพ

3.1 จำแนกตามเพศ

ตาราง 4 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเพศ

ความพึงพอใจ	เพศชาย $n_1 = 99$		เพศหญิง $n_2 = 224$		t
	$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	
1. ปัจจัยกระตุ้น	3.265	0.493	3.226	0.499	0.65
1. ความสำเร็จของงาน	3.275	0.520	3.218	0.619	0.81
2. ความก้าวหน้าในตำแหน่ง	3.033	0.575	2.995	0.611	0.53
3. การได้รับความยอมรับนับถือ	3.390	0.606	3.325	0.593	0.91
4. ลักษณะของงาน	3.191	0.523	3.170	0.589	0.31
5. ความรับผิดชอบ	3.435	0.666	3.424	0.541	0.16
2. ปัจจัยค้ำจุน	3.222	0.400	3.216	0.448	0.12
1. ค่าตอบแทน	2.486	0.556	2.605	0.554	-1.77
2. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	3.690	0.567	3.568	0.610	1.70
3. นโยบายและการบริหารงาน	3.500	0.680	3.423	0.704	0.91
4. สภาพการทำงาน	3.036	0.402	3.063	0.458	-0.50
5. การปกครองบังคับบัญชา	3.398	0.657	3.420	0.678	0.27
ความพึงพอใจ	3.244	0.380	3.221	0.418	0.46

จากตาราง 4 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวม ปัจจัยกระตุ้น ปัจจัยค้ำจุน และทุกองค์ประกอบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 จำแนกตามอายุ

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจ ปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยค้ำจุนของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุ

ความพึงพอใจ	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.5439	3	0.181	1.097
ภายในกลุ่ม	52.681	319	0.165	
รวม	53.225	322		
ปัจจัยกระตุ้น	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.057	3	0.352	1.4334
ภายในกลุ่ม	78.478	319	0.246	
รวม	79.536	322		
ปัจจัยค้ำจุน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.538	3	0.179	0.956
ภายในกลุ่ม	59.896	319	0.187	
รวม	60.4347	322		

จากตาราง 4 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวม ปัจจัยกระตุ้น ปัจจัยค้ำจุน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในแต่ละองค์ประกอบของความพึงพอใจด้านปัจจัย
กระตุ้น ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามอายุ

ด้านความสำเร็จของงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.613	3	0.537	1.550
ภายในกลุ่ม	110.709	319	0.347	
รวม	112.323	322		
ความก้าวหน้าในตำแหน่ง	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.507	3	0.502	1.403
ภายในกลุ่ม	114.218	319	0.358	
รวม	115.725	322		
การความยอมรับนับถือ	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2.699	3	0.899	2.575
ภายในกลุ่ม	111.421	319	0.349	
รวม	114.121	322		
ลักษณะของงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.768	3	0.255	0.788
ภายในกลุ่ม	103.443	319	0.324	
รวม	104.210	322		
ความรับผิดชอบ	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.821	3	0.273	0.809
ภายในกลุ่ม	170.963	319	0.338	
รวม	108.784	322		

จากตาราง 6 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติใน
โรงเรียนประถมศึกษา ที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในทุกองค์ประกอบของปัจจัยกระตุ้น
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในองค์ประกอบของความพึงพอใจด้านปัจจัยด้าน
ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามอายุ

ค่าตอบแทน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.797	3	0.265	0.858
ภายในกลุ่ม	98.852	319	0.309	
รวม	99.654	322		
ความล้มพันธ์	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.874	3	0.291	0.810
ภายในกลุ่ม	114.613	319	0.359	
รวม	115.487	322		
นโยบายและการบริหารงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.944	3	0.314	0.646
ภายในกลุ่ม	115.419	319	0.487	
รวม	156.364	322		
สภาพการทำงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.479	3	0.159	0.820
ภายในกลุ่ม	62.120	319	0.194	
รวม	62.600	322		
การปกครองบังคับบัญชา	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.958	3	0.319	0.709
ภายในกลุ่ม	143.713	319	0.450	
รวม	144.672	322		

จากตาราง 7 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติใน
โรงเรียนประถมศึกษา ที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในทุกองค์ประกอบของปัจจัยด้าน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 จำแนกตามคุณวุฒิ

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยคำจูง
ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามคุณวุฒิ

ความพึงพอใจ	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.273	2	0.136	0.825
ภายในกลุ่ม	52.951	320	0.165	
รวม	53.225	322		
ปัจจัยกระตุ้น	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.699	2	0.349	1.418
ภายในกลุ่ม	78.837	320	0.246	
รวม	79.536	322		
ปัจจัยคำจูง	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.657	2	0.328	1.760
ภายในกลุ่ม	59.777	320	0.186	
รวม	60.434	322		

จากตาราง 8 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติใน
โรงเรียนประถมศึกษา ที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวม ปัจจัยกระตุ้น ปัจจัยคำจูง
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในองค์ประกอบของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยกระตุ้น
ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามคุณวุฒิ

ความสำเร็จของงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.390	2	0.695	2.005
ภายในกลุ่ม	110.933	320	0.346	
รวม	112.323	322		
ความก้าวหน้าในตำแหน่ง	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.592	2	0.296	0.824
ภายในกลุ่ม	115.132	320	0.359	
รวม	115.725	322		
การยอมรับนับถือ	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.231	2	0.615	1.457
ภายในกลุ่ม	112.889	320	0.352	
รวม	114.121	322		
ลักษณะของงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.804	2	0.402	1.244
ภายในกลุ่ม	103.406	320	0.323	
รวม	104.210	322		
ความรับผิดชอบ	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.021	2	0.510	1.513
ภายในกลุ่ม	107.763	320	0.335	
รวม	108.784	322		

จากตาราง 9 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติใน
โรงเรียนประถมศึกษา ที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีความพึงพอใจในทุกองค์ประกอบของปัจจัยกระตุ้น
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในองค์ประกอบของความพึงพอใจด้านปัจจัยด้าน
ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามคุณวุฒิ

ค่าตอบแทน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.031	2	0.015	0.050
ภายในกลุ่ม	99.619	320	0.311	
รวม	99.650	322		
ความสัมพันธ์กับเพื่อนฯ	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.602	2	0.301	0.838
ภายในกลุ่ม	114.885	320	0.359	
รวม	115.487	322		
นโยบายและการบริหารงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3.187	2	1.593	3.329*
ภายในกลุ่ม	153.176	320	0.478	
รวม	156.364	322		
สภาพการทำงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.121	2	0.606	0.311
ภายในกลุ่ม	62.478	320	0.195	
รวม	62.600	322		
การปกครองบังคับบัญชา	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.679	2	0.839	1.879
ภายในกลุ่ม	142.992	320	0.446	
รวม	144.672	322		

จากตาราง 10 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีความพึงพอใจในองค์ประกอบ ค่าตอบแทน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา สภาพการทำงาน การปกครองบังคับบัญชา ของปัจจัยค่าจ้าง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบความแตกต่างในเรื่องนโยบายและการบริหารงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังตาราง 11

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยค่าจ้าง ในองค์ประกอบ ด้านนโยบายและการบริหารงาน ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามคุณวุฒิ

ค่าเฉลี่ย	สูงกว่าปริญญาตรี $\bar{X} = 3.092$	ปริญญาตรี $\bar{X} = 3.430$	ต่ำกว่าปริญญาตรี $\bar{X} = 3.617$
สูงกว่าปริญญาตรี	-	0.338	0.505*
ปริญญาตรี		-	0.187
ต่ำกว่าปริญญาตรี			-

จากตาราง 11 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจด้านนโยบายและการบริหารงาน มากกว่าครูที่มีคุณวุฒิสองกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

3.4 จำแนกตามอายุราชการ

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยค้ำจุน ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุราชการ

ความพึงพอใจ	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.747	3	0.249	1.513
ภายในกลุ่ม	52.478	319	0.165	
รวม	53.225	322		
ปัจจัยกระตุ้น	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.430	3	0.477	1.948
ภายในกลุ่ม	78.105	319	0.244	
รวม	79.536	322		
ปัจจัยค้ำจุน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.450	3	0.150	0.797
ภายในกลุ่ม	59.984	319	0.188	
รวม	60.434	322		

จากตาราง 12 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีอายุราชการต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวม ปัจจัยกระตุ้น ปัจจัยค้ำจุน แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในองค์ประกอบของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยกระตุ้น
ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามอายุราชการ

ความสำเร็จของงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4.017	3	1.339	3.943**
ภายในกลุ่ม	108.306	319	0.339	
รวม	112.323	322		
ความก้าวหน้าในตำแหน่ง	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.699	3	0.566	1.584
ภายในกลุ่ม	114.025	319	0.357	
รวม	115.725	322		
การได้รับความยอมรับนับถือ	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2.940	3	0.980	2.812*
ภายในกลุ่ม	111.180	319	0.348	
รวม	114.121	322		
ลักษณะของงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.262	3	0.087	0.268
ภายในกลุ่ม	130.947	319	0.325	
รวม	104.210	322		
ความรับผิดชอบ	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.838	3	0.612	1.828
ภายในกลุ่ม	106.946	319	0.335	
รวม	108.784	322		

จากตาราง 13 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีอายุราชการต่างกัน มีความพึงพอใจในองค์ประกอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งและลักษณะของงาน และความรับผิดชอบ ของปัจจัยกระตุ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบความแตกต่างในเรื่องความสำเร็จของงานและการได้รับความยอมรับนับถือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังตาราง 14

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยกระตุ้นในองค์ประกอบด้าน ความสำเร็จของงานและด้านการได้รับความยอมรับนับถือ จำแนกตามอายุราชการ

ความสำเร็จของงาน	6 ปี - 10 ปี $\bar{X} = 3.085$	0 ปี - 5 ปี $\bar{X} = 2.996$	11 ปี - 15 ปี $\bar{X} = 3.143$	มากกว่า 15 ปี $\bar{X} = 3.311$
6 ปี - 10 ปี	-	0.089	0.147	0.315*
0 ปี - 5 ปี		-	0.058	0.226
11 ปี - 15 ปี			-	0.168
มากกว่า 15 ปี				-
การได้รับความยอมรับนับถือ	6 ปี - 10 ปี $X = 3.046$	0 ปี - 5 ปี $X = 3.305$	11 ปี - 15 ปี $X = 3.367$	มากกว่า 15 ปี $X = 3.386$
6 ปี - 10 ปี	-	0.259	0.321	0.340*
0 ปี - 5 ปี		-	0.062	0.081
11 ปี - 15 ปี			-	0.019
มากกว่า 15 ปี				-

จากตาราง 14 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีอายุราชการมากกว่า 15 ปี มีความพึงพอใจในองค์ประกอบด้าน ความสำเร็จของงาน ของปัจจัยกระตุ้น มากกว่า ครูที่มีอายุราชการ ระหว่าง 6 ปี - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และที่มีอายุราชการมากกว่า 15 ปี มีความพึงพอใจในองค์ประกอบด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ของปัจจัยกระตุ้น มากกว่าครูที่มีอายุราชการระหว่าง 6 ปี - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในองค์ประกอบของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยคำจูน
ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามอายุราชการ

ค่าตอบแทน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.219	3	0.406	1.317
ภายในกลุ่ม	98.431	319	0.308	
รวม	99.650	322		
ความสัมพันธ์กับเพื่อนฯ	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.370	3	0.456	1.277
ภายในกลุ่ม	114.117	319	0.357	
รวม	115.487	322		
นโยบายและการบริหารงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.611	3	0.203	0.417
ภายในกลุ่ม	115.752	319	0.488	
รวม	156.346	322		
สภาพการทำงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.385	3	0.461	2.406
ภายในกลุ่ม	61.214	319	0.191	
รวม	62.600	322		
การปกครองบังคับบัญชา	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.256	3	0.418	0.931
ภายในกลุ่ม	143.416	319	0.449	
รวม	144.672	322		

จากตาราง 15 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติใน
โรงเรียนประถมศึกษา ที่มีอายุราชการต่างกัน มีความพึงพอใจในทุกองค์ประกอบของปัจจัยคำ
จูน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจ ด้านปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยคำจูน
ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ความพึงพอใจ	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2.405	2	1.202	7.572**
ภายในกลุ่ม	50.820	320	0.158	
รวม	53.225	322		
ปัจจัยกระตุ้น	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6.433	2	3.216	14.079**
ภายในกลุ่ม	73.103	320	0.228	
รวม	79.536	322		
ปัจจัยคำจูน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.428	2	0.214	1.142
ภายในกลุ่ม	60.006	320	0.187	
รวม	60.434	322		

จากตาราง 16 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติใน
โรงเรียนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความพึงพอใจในด้านปัจจัยคำจูน แตก
ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบความแตกต่างในความพึงพอใจโดยรวม และ ปัจจัย
กระตุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังตาราง 17

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจ และปัจจัยกระตุ้น
จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ความพึงพอใจ	0 ปี - 3 ปี $\bar{X} = 3.161$	4 ปี - 7 ปี $\bar{X} = 3.248$	มากกว่า 7 ปี $\bar{X} = 3.363$
0 ปี - 3 ปี	-	0.087	0.202*
4 ปี - 7 ปี		-	0.115
มากกว่า 7 ปี			-
ปัจจัยกระตุ้น	0 ปี - 3 ปี $\bar{X} = 3.124$	4 ปี - 7 ปี $\bar{X} = 3.310$	มากกว่า 7 ปี $\bar{X} = 3.363$
0 ปี - 3 ปี	-	0.087	0.202*
4 ปี - 7 ปี		-	0.115
มากกว่า 7 ปี			-

จากตาราง 17 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็ก ปกติในโรงเรียนประถมศึกษา มากกว่า 7 ปี มีความพึงพอใจโดยรวมมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ ในการสอน ระหว่าง 0 ปี - 3 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีประสบการณ์สอน นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา มากกว่า 7 ปี มี ความพึงพอใจในปัจจัยกระตุ้น มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์สอน ระหว่าง 0 ปี - 3 ปี อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในองค์ประกอบ ของความพึงพอใจด้านปัจจัยกระตุ้น
ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ความสำเร็จของงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	9.910	2	4.955	15.482**
ภายในกลุ่ม	102.413	320	0.320	
รวม	112.323	322		
ความก้าวหน้าในตำแหน่ง	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6.427	2	3.213	9.408**
ภายในกลุ่ม	109.297	320	0.341	
รวม	115.725	322		
การได้รับความยอมรับนับถือ	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	9.737	2	4.868	14.925**
ภายในกลุ่ม	104.384	320	0.326	
รวม	114.121	322		
ลักษณะของงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	5.142	2	2.571	8.304**
ภายในกลุ่ม	99.068	320	0.309	
รวม	104.210	322		
ความรับผิดชอบ	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2.794	2	1.397	4.219*
ภายในกลุ่ม	105.989	320	0.331	
รวม	108.784	322		

จากตาราง 18 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติใน
โรงเรียนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความพึงพอใจในองค์ประกอบ ความ
สำเร็จของงาน ความก้าวหน้าในตำแหน่ง การได้รับความยอมรับนับถือ และลักษณะของงาน ของ
ปัจจัยกระตุ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และองค์ประกอบความรับผิดชอบ

ชนิดชอบของปัจจัยกระตุ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ผลการทดสอบ

ความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังตาราง 19

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจด้านปัจจัยกระตุ้นใน
ทุกองค์ประกอบ จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ความสำเร็จของงาน	0 ปี - 3 ปี $\bar{X} = 3.092$	4 ปี - 7 ปี $\bar{X} = 3.344$	มากกว่า 7 ปี $\bar{X} = 3.489$
0 ปี - 3 ปี	-	0.252*	0.397*
4 ปี - 7 ปี		-	0.145
มากกว่า 7 ปี			-
ความก้าวหน้าใน ตำแหน่ง	0 ปี - 3 ปี $\bar{X} = 2.890$	4 ปี - 7 ปี $\bar{X} = 3.104$	มากกว่า 7 ปี $\bar{X} = 3.207$
0 ปี - 3 ปี	-	0.214	0.317*
4 ปี - 7 ปี		-	0.103
มากกว่า 7 ปี			-
การได้รับความยอมรับนับถือ	0 ปี - 3 ปี $\bar{X} = 3.213$	4 ปี - 7 ปี $\bar{X} = 3.376$	มากกว่า 7 ปี $\bar{X} = 3.620$
0 ปี - 3 ปี	-	0.163	0.407*
4 ปี - 7 ปี		-	0.244
มากกว่า 7 ปี			-
ลักษณะของงาน	0 ปี - 3 ปี $\bar{X} = 3.077$	4 ปี - 7 ปี $\bar{X} = 3.226$	มากกว่า 7 ปี $\bar{X} = 3.369$
0 ปี - 3 ปี	-	0.149	0.292*
4 ปี - 7 ปี		-	0.220
มากกว่า 7 ปี			-
ความรับผิดชอบ	0 ปี - 3 ปี $\bar{X} = 3.350$	4 ปี - 7 ปี $\bar{X} = 3.502$	มากกว่า 7 ปี $\bar{X} = 3.555$
0 ปี - 3 ปี	-	0.152	0.205*
4 ปี - 7 ปี		-	0.053
มากกว่า 7 ปี			-

จากตาราง 19 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา มากกว่า 7 ปี มีความพึงพอใจในองค์ประกอบ ความสำเร็จของงาน ความก้าวหน้าในตำแหน่ง การได้รับความยอมรับนับถือ ลักษณะของงานและความรับผิดชอบของปัจจัยกระตุ้น มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ ระหว่าง 0 ปี - 3 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีประสบการณ์สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษาระหว่าง 4 - 7 ปี มีความพึงพอใจในองค์ประกอบ ความสำเร็จของงาน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ ระหว่าง 0 ปี - 3 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในองค์ประกอบของความพึงพอใจด้านปัจจัยค่าจ้างของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ค่าตอบแทน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.240	2	0.120	0.386
ภายในกลุ่ม	99.410	320	0.310	
รวม	99.650	322		
ความสัมพันธ์กับเพื่อนฯ	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1.371	2	0.658	1.923
ภายในกลุ่ม	114.115	320	0.356	
รวม	115.487	322		
นโยบายและการบริหารงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.588	2	0.294	0.604
ภายในกลุ่ม	155.775	320	0.486	
รวม	156.364	322		
สภาพการทำงาน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2.219	2	1.109	5.880**
ภายในกลุ่ม	60.380	320	0.188	
รวม	62.600	322		

ตาราง 20 (ต่อ)

การปกครองบังคับบัญชา	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	0.471	2	0.235	0.522
ภายในกลุ่ม	114.201	320	0.450	
รวม	114.672	322		

จากตาราง 20 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความพึงพอใจในองค์ประกอบค่าตอบแทน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา นโยบายและการบริหารงาน และการปกครองบังคับบัญชา ของปัจจัยค่าจูน แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ แต่พบความแตกต่างของความพึงพอใจในองค์ประกอบ ด้านสภาพการทำงาน ของปัจจัยค่าจูน ที่แตกต่างกัน อย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการทดสอบความแตกต่างดังตาราง 21

ตาราง 21 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจด้านปัจจัยค่าจูนใน องค์ประกอบด้านสภาพการทำงาน ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ค่าเฉลี่ย	0 ปี - 3 ปี $\bar{X} = 2.991$	4 ปี - 7 ปี $\bar{X} = 3.074$	มากกว่า 7 ปี $\bar{X} = 3.184$
0 ปี - 3 ปี	-	0.083	0.193*
4 ปี - 7 ปี		-	0.110
มากกว่า 7 ปี			-

จากตาราง 21 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็ก ปกติในโรงเรียนประถมศึกษา มากกว่า 7 ปี มีความพึงพอใจในองค์ประกอบด้านสภาพการ ทำงาน ของปัจจัยกระตุ้น มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ระหว่าง 0 ปี - 3 ปี อย่างมีความสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

3.6 จำแนกตามพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

ตาราง 22 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

ความพึงพอใจ	ไม่เคยได้รับการอบรม $n_1 = 137$		เคยได้รับการอบรม $n_2 = 186$		t
	$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	
ปัจจัยกระตุ้น	3.118	0.494	3.327	0.481	-3.79**
1. ความสำเร็จของงาน	3.071	0.593	3.357	0.560	-4.38**
2. ความก้าวหน้าในตำแหน่ง	2.993	0.590	3.016	0.608	-0.34
3. การได้รับความยอมรับนับถือ	3.229	0.579	3.431	0.594	-3.06*
4. ลักษณะของงาน	3.044	0.552	3.274	0.563	-3.67**
5. ความรับผิดชอบ	3.254	0.578	3.555	0.551	-4.72**
ปัจจัยค้ำจุน	3.266	0.403	3.182	0.452	1.76
1. ค่าตอบแทน	2.559	0.561	2.576	0.554	-0.27
2. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	3.669	0.566	3.559	0.619	1.63
3. นโยบายและการบริหารงาน	3.614	0.664	3.323	0.696	3.82**
4. สภาพการทำงาน	3.006	0.413	3.090	0.459	1.69
5. การปกครองบังคับบัญชา	3.483	0.664	3.361	0.672	1.61
ความพึงพอใจ	3.192	0.394	3.254	0.414	-1.36

จากตาราง 22 พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ มีความพึงพอใจโดยรวม ปัจจัย คำจูน และความพึงพอใจในองค์ประกอบ การได้รับความยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ของปัจจัย กระตุ้น และความพึงพอใจในองค์ประกอบ ความสำเร็จของงาน ความก้าวหน้าในตำแหน่ง ลักษณะของงาน และ ความรับผิดชอบ ของปัจจัยคำจูน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติที่ผ่านการอบรม มีความพึงพอใจ ปัจจัยกระตุ้น และความพึงพอใจในองค์ประกอบ ความสำเร็จของงาน ลักษณะของงาน และความรับผิดชอบ ของปัจจัยกระตุ้น และองค์ประกอบ การได้รับความยอมรับนับถือ ของปัจจัยคำจูน มากกว่าครูที่ไม่ได้ผ่านการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และใน องค์ประกอบ การได้รับความยอมรับนับถือ ของปัจจัยกระตุ้น พบว่าครูที่ผ่านการอบรม มีความพึงพอใจมากกว่าครูที่ไม่ผ่านการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทย่อ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าไว้ 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ คุณวุฒิ อายุราชการประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมและพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูปฏิบัติการสอนเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 1,737 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือครูปฏิบัติการสอนเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2539 โดยสุ่มครูในทุกจังหวัด โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) จำนวน 340 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานของครูที่ปฏิบัติการสอนนักเรียนเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg) คือปัจจัยกระตุ้นละ 5 องค์ประกอบ และปัจจัยค้ำจุน 5 องค์ประกอบ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ คุณวุฒิ อายุราชการ ระยะเวลา ประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม และสภาพการเข้ารับการอบรมทางด้านการศึกษาพิเศษ ซึ่งจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการอธิบายลักษณะกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อวัดระดับความพึงพอใจในการทำงานของครู ใน 2 ปีวิจัย รวม 10 องค์ประกอบ องค์ประกอบละ 10 ข้อ รวม 100 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ พร้อมกำหนดวันส่งแบบสอบถามคืน ติดตามตรวจสอบการส่งแบบสอบถามกลับมา พร้อมทั้งติดตามกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ส่งแบบสอบถาม เพื่อยืนยันการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากแบบสอบถามที่ส่งทั้งสิ้น 340 ฉบับ ได้รับกลับคืน 323 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาหาความถี่และร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าสถิติพื้นฐานของของ ความพึงพอใจในการทำงาน เปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจในการทำงาน จำแนกตามอายุ และพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ โดยใช้ t - test และเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจในการทำงาน จำแนกตามอายุ คุณวุฒิ อายุราชการ และประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance) และทดสอบค่าเฉลี่ยโดยใช้กระบวนการเปรียบเทียบพหุคูณ โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี อายุราชการมากกว่า 15 ปี มีประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ระหว่าง 0 - 3 ปี มากที่สุด และผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษ ร้อยละ 57.6

2. ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ด้านปัจจัยกระตุ้น และปัจจัยค้ำจุน พบว่ามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามสถานภาพต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

3.1 เพศกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่า ครูเพศชายกับเพศหญิงมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

3.2 ระดับอายุกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่า ครูที่มีระดับอายุต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

3.3 คุณวุฒิกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจในองค์ประกอบด้านนโยบายและการบริหารงาน ของปัจจัยค้ำจุน มากกว่า ครูที่มีคุณวุฒิส่งกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพียงองค์ประกอบเดียว

3.4 อายุราชการกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่า ครูที่มีระดับอายุต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างขององค์ประกอบด้านปัจจัยกระตุ้น ด้านความสำเร็จของงานและด้านการได้รับความยอมรับนับถือ คือ ครูที่มีอายุราชการมากกว่า 15 ปี มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากกว่า ครูที่มีอายุราชการ ระหว่าง 6 ปี - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 ประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา มากกว่า 7 ปี มีความพึงพอใจโดยรวมมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน ระหว่าง 0 ปี - 3 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และครูที่มีประสบการณ์สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ

ในโรงเรียนประถมศึกษา มากกว่า 7 ปี มีความพึงพอใจในปัจจัยกระตุ้น มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์สอน ระหว่าง 0 ปี - 3 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 พื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่า ครูที่ไม่ผ่านการอบรมกับครูที่ผ่านการอบรม มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ในปัจจัยกระตุ้น พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติที่ผ่านการอบรมมีความพึงพอใจ ปัจจัยกระตุ้น และความพึงพอใจในองค์ประกอบ ความสำเร็จของงาน ลักษณะของงาน และความรับผิดชอบ และองค์ประกอบ การได้รับความยอมรับนับถือ มากกว่าครูที่ไม่ได้ผ่านการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในองค์ประกอบ นโยบายและการบริหารงาน ในปัจจัยด้านงาน พบว่าครูที่ผ่านการอบรม มีความพึงพอใจน้อยกว่าครูที่ไม่ผ่านการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเลิศ บุญพะเนียด (2539 : 53) ที่ทำการศึกษเปรียบเทียบขวัญในการทำงานของครูกองการศึกษาพิเศษกับครูสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในโรงเรียนเรียนร่วมที่พบว่า ความพอใจในงานอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดมรินทร์ สุขนวล (2531 : 70) ซึ่งศึกษาความพึงพอใจของครูโรงเรียนโสตศึกษาในประเทศไทย พบว่าครูโรงเรียนโสตศึกษาในประเทศไทย มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 21) ได้มีการสรุปปัญหาด้านบุคลากรในการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการกับเด็กปกติว่าครูที่สอนเด็กพิการไม่มีขวัญและกำลังใจในเท่าที่ควร การที่ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากครูประถมศึกษาที่มีภาระงานมากอยู่แล้ว ซึ่ง กวี กาญจนภา (2533 : 36) ได้กล่าวว่า ครูมีความเชื่อที่เป็นอุปสรรคมาก คือเชื่อว่าตัวเองทำงานหนักมากอยู่ในขณะนี้ จึงไม่สามารถทำสิ่งอื่นที่หนักว่านี้อีกแล้ว ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ระเบียบปฏิบัติทางราชการที่ล่าช้าอาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ คือสิทธิเรื่องค่าตอบแทน ตามระเบียบ

ก.ค. ว่าด้วยเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของครูการศึกษาพิเศษกรณีเรียนร่วม พ.ศ. 2535 ซึ่งประกาศ ณ วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2535 ให้มีการจ่ายเงินเพิ่มพิเศษ กรณีเรียนร่วม ปรากฏว่า จากแบบสอบถามที่ตอบกลับมาเป็นส่วนมากกล่าวว่ายังไม่ได้รับเงินเพิ่มพิเศษแต่อย่างไร ซึ่งสรุปได้ว่า ซึ่งอาจสรุปได้ว่า การสร้างความเชื่อที่ถูกต้องในการปฏิบัติงานและการให้รับสิทธิประโยชน์ที่พึงได้ตรงตามความต้องการจะเป็นการเสริมสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามสถานภาพต่าง ๆ สรุปได้แก่

1. เพศกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่า ครูเพศชายกับครูหญิงมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni. 1973 : 191 - 207) ซึ่งพบว่า เพศไม่ทำให้ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจแตกต่างกัน นอกจากนี้ นิคม พรหมย้อย (2519 : 71) ที่ได้ทำการวิจัยความพึงพอใจของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้ ที่พบว่าความพึงพอใจในการทำงานของครูชายกับครูหญิง ในด้านปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยค้ำจุนไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุเรนทร์ สุชนวล (2531 : 70) ซึ่งศึกษาความพึงพอใจของครูโรงเรียนโสตศึกษาในประเทศไทย พบว่าครูโรงเรียนโสตศึกษาในประเทศไทย เพศชายและครูหญิง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยค้ำจุนไม่แตกต่างกัน

2. ระดับอายุกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่า ครูที่มีระดับอายุต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุเรนทร์ สุชนวล (2531 : 70) ที่พบว่า ครูที่มีช่วงอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยค้ำจุนไม่แตกต่างกัน ซึ่ง ชลิต พูลศิลป์ ได้ศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า อายุมีผลต่อความรู้สึกพึงพอใจในการทำงานในทางบวก

3. คุณวุฒิกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจในองค์ประกอบด้านนโยบายและการบริหารงาน ของปัจจัยค้ำจุน มากกว่า ครูที่มีคุณวุฒิสองปริญญาตรี เพียงองค์ประกอบเดียว ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำเนิ่ง นกแก้ว (2524 : 90 - 91) ที่พบว่า ความพึง

พอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ ระหว่างวุฒิทางการศึกษาดำรงว่าปริญญาตรีและวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ไม่แตกต่างกันในทุกองค์ประกอบ

4. อายุราชการกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่า ครูที่มีระดับอายุต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างขององค์ประกอบด้านปัจจัยกระตุ้น ด้านความสำเร็จของงานและด้านการได้รับความยอมรับนับถือ คือ ครูที่มีอายุราชการมากกว่า 15 ปี มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากกว่า ระหว่าง 6 ปี - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุคเรนทร์ สุขนวล (2531 : 70) ที่พบว่า ครูโรงเรียนโสตศึกษาในประเทศไทย ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 1 - 10 ปี 11 - 20 ปี และมากกว่า 20 ปี มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านจูงใจและด้านคำจูงไม่แตกต่างกัน และจากการวิจัยของ สมนึก มีแสง (2530 : 84) พบความแตกต่างในองค์ประกอบย่อย คือพบว่า การทำงานของครูที่มีอายุราชการ 1 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป ของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา มีความแตกต่างกันในองค์ประกอบด้าน การได้รับความยอมรับนับถือ ด้านการเงินและค่าตอบแทน และด้านสภาพการทำงาน นอกจากนี้ คำนิ่ง นกแก้ว (2524 : 83) พบว่า ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจของครูโรงเรียนมัธยมในเขตการศึกษา 3 ที่มีอายุราชการมากกว่า 11 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากกว่า อายุราชการ 1 - 10 ปี ในองค์ประกอบด้าน การได้รับความยอมรับนับถือ จะเห็นได้ว่าบทบาทของครูในฐานะที่เป็นความคาดหวังของชุมชนในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อเยาวชนของชาติ ครูจึงต้องมีบุคลิกภาพที่ดี มีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชนในทางที่ดี ครูจะต้องปฏิบัติงานหลักในหน้าที่ของครูในการอบรมสั่งสอนให้ดีขึ้นด้วย การจะสร้างความยอมรับนับถือกับเพื่อนร่วมงานหรือชุมชนให้เกิดขึ้นได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างให้เกิดการยอมรับนับถือได้ ซึ่ง ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2533 : 193) ได้กล่าวว่า ครูประถมศึกษาที่มีอายุน้อย อาจจะมีกำลังใจร้อน ต้องการความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วให้ทันกับเพื่อนครูที่ทำงานมานานกว่า อายุจึงเกี่ยวข้องสภาพจิตใจและการยอมรับนับถือจากเพื่อนครูและชุมชน

5. ประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา มากกว่า 7 ปี มีความพึงพอใจโดยรวมมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน ระหว่าง 0 ปี - 3 ปี อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ และครูที่มีประสบการณ์สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา มากกว่า 7 ปี มีความพึงพอใจในปัจจัยกระตุ้น มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์สอน ระหว่าง 0 ปี - 3 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วอล์คเกอร์ และ เกสต์ (Walker and Guest. 1966 : 99) ที่พบว่า ชั่วโมงการทำงานและสภาพการทำงานที่ดีจะเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไรสัน (Raison. 1981 : 2616 -2617 -A) ที่พบว่า ครูการศึกษาพิเศษที่อายุมากจะประสบความสำเร็จมากกว่าครูการศึกษาพิเศษที่อายุน้อย นอกจากนี้ วัดโรสง (Vatthaisong. 1982 : 468 - A) ได้ทำการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนกว่า 10 ปี แสดงออกให้เห็นถึงความพึงพอใจในการทำงาน มากกว่าครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี และพบอีกว่า ในด้านปัจจัยกระตุ้น และองค์ประกอบของปัจจัยกระตุ้น คือ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงานและด้านความรับผิดชอบ ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่างกัน คือครูที่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 0 ปี - 3 ปี กับ มากกว่า 7 ปี จะมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ นิคม พรหมย้อย (2529 : 69 - 70) ที่พบว่า ปัจจัยกระตุ้นกับประสบการณ์ในการสอนของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในภาคใต้ไม่แตกต่างกัน และในด้านปัจจัยค่าจูนพบว่า องค์ประกอบด้านสภาพการทำงาน พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่างกัน คือครูที่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 0 ปี - 3 ปี กับ มากกว่า 7 ปี มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิคม พรหมย้อย (2529 : 69 - 70) พบว่า ปัจจัยค่าจูนกับประสบการณ์ในการสอนของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในภาคใต้ไม่แตกต่างกัน

6. พื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่า ครูที่ไม่ผ่านการอบรมกับครูที่ผ่านการอบรม มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน นอกจากการได้รับการอบรมด้านการศึกษาพิเศษแล้ว ในปัจจัยกระตุ้น พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติที่ผ่านการอบรม มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มากกว่า ครูที่ไม่ผ่านการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในองค์ประกอบของปัจจัยกระตุ้น คือ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงานและด้านความรับผิดชอบ ก็มีความพึงพอใจมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในปัจจัยค่าจูนในองค์ประกอบด้านนโยบายและการบริหารงาน พบว่า ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติที่ผ่านการอบรมมีความพึงพอใจน้อยกว่า ครูที่ไม่ผ่านการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงด้านเดียว ซึ่ง ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 76) ได้

ครูที่ไม่ผ่านการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงด้านเดียว ซึ่ง ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 76) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับครูที่สอนนักเรียนเรียนร่วมว่า "ครูที่สอนเด็กปกติ ครูปกติควรรู้จักวิธีปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ก่อนเริ่มโครงการเรียนร่วมควรมีการประชุมครูทุกคนในโรงเรียนให้ทราบ บุคลากรทุกคนในโรงเรียนควรทราบเกี่ยวกับโครงการเรียนร่วม และทุกคนควรทราบว่า จะปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนอย่างไร สิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ ครูที่สอนเด็กเรียนร่วมนอกจากจะทราบวิธีปฏิบัติต่อเด็กโดยทั่วไปแล้ว ยังควรรู้จักวิธีสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย" ซึ่ง เรโนลด์ส และ เบิร์ช (Reinolds and Birch, 1977 อ้างอิงมาจาก ผดุง อารยะวิญญู 2533 : 77) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ช่วยให้การเรียนร่วมประสบความสำเร็จว่ามี 10 ประการ ประการหนึ่งคือ การจัดอบรมครูปกติให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงองค์ประกอบอีกข้อหนึ่งว่า ครูผู้สอนควรมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนร่วม โดยอธิบายทัศนคติต่อการเรียนร่วมเป็นข้อย่อยอีก 5 ข้อว่า ครูมีความเชื่อว่าเด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษา ครูควรมีความตั้งใจในการสอน ควรมีการวางแผนการศึกษาอย่างรอบคอบ ควรจัดการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นได้รวมทั้งขนาดของชั้นเรียน ควรระลึกว่า พัฒนาการของเด็กในด้านอารมณ์ สังคม ของเด็กมีความสำคัญเช่นเดียวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้ จากการสัมมนาทศวรรษการจัดการเรียนร่วม (สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2539 : 106) ได้เสนอปัญหาการจัดการเรียนร่วมที่เกี่ยวกับบุคลากรว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมบางคน ยังไม่ยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษขาดขวัญและกำลังใจเท่าที่ควร จะเห็นได้ว่าการให้การอบรมทางด้านแก่ครูทางด้านความรู้เกี่ยวกับการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในด้านเนื้อหาวิชาหรือวิธีการปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษคงไม่เป็นการเพียงพอ ควรสร้างทัศนคติที่ดีและปลูกจิตสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสิทธิของเด็กทุกคนที่จะต้องได้รับการศึกษาโดยเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน ประถมศึกษา ควรครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมทุกคนผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษ และควรจัดอบรมซ้ำเป็นระยะ
2. การจ่ายค่าตอบแทน ตามระเบียบ ก.ค. ว่าด้วยเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของครูการศึกษาพิเศษกรณีเรียนร่วม พ.ศ. 2535 ควรมีการดำเนินการให้ได้รับโดยเร็ว ซึ่งจะทำให้

3. การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรทำความเข้าใจในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม และสร้างความเข้าใจกับบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนตลอดจนให้การสนับสนุนในด้านของสื่อและอุปกรณ์การสอน

4. ในการอบรมครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษาานั้น ควรมีการปลูกจิตสำนึกและสร้างเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรได้มีการทำการวิจัยถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม
2. ควรได้มีการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กวี กาญจนภา. รายงานสรุปการดำเนินงานโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษา
สำหรับเด็กพิการเรียนร่วมร่วมกับเด็กปกติ ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6
(พ.ศ.2530 - 2534). กรุงเทพฯ ฯ : กองวิชาการ, 2534.
- การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, สำนักงาน. คู่มือการเรียนร่วมระดับประถมศึกษา เล่มที่ 1
สำหรับผู้บริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์สยามรัฐ, 2530.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การประชุมอบรมครู
ศึกษาพิเศษ โครงการพัฒนารูปแบบการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วม
กับเด็กปกติ ปีการศึกษา 2535. กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ, 2535. อัดสำเนา.
- _____ รายงานสรุปการดำเนินงานโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับ
เด็กพิการเรียนร่วมร่วมกับเด็กปกติ ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6
(พ.ศ.2530 - 2534). กรุงเทพฯ ฯ : กองวิชาการ, 2534.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการวิจัยการศึกษาความต้องการ
และโอกาสทางการศึกษาของผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายและปัญญา
พ.ศ.2526-2528. ม.ป.ป., 2528.
- _____ บทสรุปประมวลงานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเล่ม 3. กรุงเทพฯ ฯ :
รุ่งเรืองสานส์การพิมพ์, 2529.
- ชนิตา รักษ์พลเมือง. การศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ ฯ : โอเดียนสโตร์, 2532 .
- ชลิต พูลศิลป์. ความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด
กรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- จรัญ ทองปิยะภูมิ. การศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารโรงเรียนโครงการเรียนร่วมสำหรับ
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ ฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- นิคม พรหมย้อย. ความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2529. อัดสำเนา.
- ธงชัย สันติวงษ์. หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2529.

- ✓ บังอร ตันปาน. เอกสารประกอบการสอนวิชาการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ ฯ :
คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2535.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย.
กรุงเทพฯ : บีแอนด์ บี พับลิชชิง, 2534.
- บุญเลิศ บุญพะเนียด. การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานของครูองค์การศึกษาพิเศษกับ
ครูสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร . ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- เบญจา ชลธารันนท์. "หน่วยที่ 10 การจัดที่อยู่อาศัยสำหรับบุคคลพิการ," ในเอกสารการสอน
ชุดวิชา การดูแลบุคคลพิการ. หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมา
ธิราช, 2532.
- เบญจา แสงมลิ. "20 ปีแห่งความหลัง," ใน 20 ปีการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ ฯ : เนติกุลการพิมพ์,
2532.
- ผดุง อารยะวิญญู. การเรียนร่วม ภาควิชาการศึกษาพิเศษ และการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ ฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- ✓ ———. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์กรุงธนพัฒนา,
2533.
- . รายงานสรุปการดำเนินงานโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษา
สำหรับเด็กพิการเรียนร่วมร่วมกับเด็กปกติ ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6
(พ.ศ.2530 - 2534). กรุงเทพฯ ฯ : กองวิชาการ, 2534.
- พิมพ์อำไพ พุกพิบูลย์. การเรียนร่วมของเด็กพิเศษ. คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูสงขลา,
2535.
- พูนพิศ อมาตยกุล. "20 ปี การศึกษาพิเศษสำหรับเด็กพิการในประเทศไทย,"
ใน 20 ปีการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ ฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2532.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความท้าทายในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา
ในภาคกลาง ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

ละออ ชูติกร. "การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับเด็กปกติ,"

ในเอกสารวิชาการ รวมนบทความการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ ฯ : คณะศึกษาศาสตร์
วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2526.

สมนึก มีแสง. การศึกษาความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2530. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.

ลำพอง บุญช่วย. "การศึกษาพิเศษวิทยาลัยครูสวนดุสิต," ใน 20 ปีการศึกษาพิเศษ.

กรุงเทพฯ ฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2532.

วีระชาติ แก้วไสว องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติ

งานของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.

วิทยากร เชียงกูล "การศึกษากับการพัฒนาสังคม," วารสารเศรษฐศาสตร์. 40-44 ;

9 มกราคม-กุมภาพันธ์ 2522.

ศรินธร วิทยะสิรินันท์. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็ก

พิการก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2535. อัดสำเนา.

ศิริโสภาค บุรพาเดชะ. จิตวิทยาธุรกิจ. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ศรียา นิยมธรรม. การเรียนรู้ร่วมกันสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

สมชัย วุฒิปรีชา. การประเมินผลครูการศึกษาพิเศษ โครงการพัฒนารูปแบบการประม

ศึกษาลำดับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ ปีการศึกษา 2535. กองวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535. อัดสำเนา.

สวนสุนันทา, วิทยาลัยครู คณะอาจารย์ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา. การศึกษาไทย. กรุงเทพฯ ฯ :

อรุณการพิมพ์, 2535.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2525.

อรอนงค์ สุวรรณกุล. การจัดและการบริหารโรงเรียนการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ ฯ :

ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2524.

อุคนธ์ สุวรรณ การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนโสตศึกษาใน
ประเทศไทย ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร , 2531. อัดสำเนา.

Best, John W. Research in Education. New Jersey : Prentice-Hall , 1970.

Birght, Esther. A Study of Certain Characteristics of Successful Mainstreaming.

Ph.D. Dissertation, University of Michigan, 1986.

Conley, Sharon C. and others. "The School Work Environment and Teacher Career

Dissatisfactoin," Educational Admistration Quarterly, 25(1) : 58 - 81 ; February, 1989.

Costley, Dan L. and Ralph Todd. Human Relations in Organizations. 2nd ed. St.Paul,

Minnesota : West Publishing, Co., 1983.

Dino, E. "Special Education as Development Capital" Exceptional Children.

Noston : Houhton Mifflin, 1970.

Gibson, James L., John M. Ivancevich and James Donnally, Jr. Organizations : Behavior,

Structure, Process. 4th ed. Plano, Texas : Business Publication, Inc., 1982.

Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York : McGraw-Hill Book Co., 1973.

Hewett, F.M. Education of Exceptional Learners. Boston : Allyn and Bacon, Inc., 1979.

Herzberg, Frederick and others. The Motivation to Work. New York : John Wiley and Sons,

Inc., 1959.

Kauffman and others. 'Mainstreaming : Toward and Application of The Construct' Focus on

Exceptional Children. Boston : The Council for Exceptional Children, 1975.

Maccartney, Phyllis E. The Development of a Process for the Supervision of special

Education Teachers. Ph.D. Dissertation, University of Colorado at Boulder, 1987.

McCormic, Ernest J. and Josept Tiffin. Industrial Psychology. New York : Englewood Cliffs,

Prentice - Hall Inc., 1974.

Mize, Jean Clark. A Study of Skills Needed by South Carolina Principals to Administer

Programs for Handicapped Students (Special Education, Exceptional Child,

Supervision). Ed.D dissertation, University of South Carolina, 1984.

Mumford, E. Job Satisfaction. London : Longman, 1972.

- Owens, Robert G. Organizational Behavior in Schools. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1981.
- Raison. Jeffry Charles. "job Burnout and Stress in Regular and Special Education Teachers : its Relation to Context with Handicapped Students," Dissertation Abstracts International. 42(60) : 2616 - 2617 - A ; December, 1981.
- Sergiovanni, Thomas J. and Fred D. Carvar. The New School Executive : Theory of Administration. 2nd ed. New York : Harper and Row, 1980.
- Smith, Robert M., John T. Neisworth and Frances M. Hunt, The Exceptional Child : A Function Approach. 2nd ed. New York : McGraw-Hill, Inc., 1982.
- Strauss, George and Leonard R. Sayles. Personal : The Human Problems of Management. New Jersey : Englewood Cliffs, Prentice - Hall Inc., 1960.
- Thurman, S.K. "The Congruence of Behavioral Ecologies : A Mode for Special Education Programming," Journal of Special Education. Boston : Allyn and Bacon, Inc., 1977.
- Vatthaisong, Arkom. "A study of Job Satisfaction and Dissatisfaction Among Faculty Members in Teachers Training Institution in Thailand," Dissertation Abstracts International. . 44 (2) : 468 - A ; August, 1982.
- ✓ Vickstrom, R. Rodney. "An Investigation in to Job Satisfacting among Teachers," Disseration Abstracts International. 32 (3) :1249 - A ; 1971.
- ✓ Walker, Charles R. and Robert H. Guest The Man on the Assembly Line. Harward University Press, 1966.
- Wolman, Benjamin B. Dictionary of Behevier Science. Von Nestrend, Reinhold Company, 1973.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก

จำนวนที่ส่งแบบสอบถามและจำนวนที่ได้รับคืนในแต่ละจังหวัด

ที่	จังหวัด	ส่ง	ได้รับ	ที่	จังหวัด	ส่ง	ได้รับ
01	กระบี่	4	4	25	น่าน	5	4
02	กาญจนบุรี	5	4	26	บุรีรัมย์	5	5
03	กาฬสินธุ์	5	5	27	ปทุมธานี	5	5
04	กำแพงเพชร	5	4	28	ประจวบคีรีขันธ์	5	4
05	ขอนแก่น	5	5	29	ปราจีนบุรี	4	4
06	จันทบุรี	5	5	30	ปัตตานี	4	4
07	ฉะเชิงเทรา	5	5	31	พระนครศรีอยุธยา	5	4
08	ชลบุรี	4	4	32	พะเยา	4	4
09	ชัยนาท	4	3	33	พังงา	4	4
10	ชัยภูมิ	5	5	34	พัตลุง	5	5
11	ชุมพร	5	5	35	พิจิตร	4	3
12	เชียงราย	5	4	36	พิษณุโลก	5	5
13	เชียงใหม่	5	5	37	เพชรบุรี	4	4
14	ตรัง	4	4	38	เพชรบูรณ์	5	5
15	ตราด	4	4	39	จังหวัดแพร่	4	4
16	ตาก	5	5	40	ภูเก็ต	5	5
17	นครนายก	4	4	41	มหาสารคาม	5	5
18	นครปฐม	5	4	42	แม่ฮ่องสอน	4	4
19	นครพนม	5	5	43	ยโสธร	4	4
20	นครราชสีมา	5	5	44	ยะลา	4	3
21	นครศรีธรรมราช	5	4	45	ร้อยเอ็ด	5	5
22	นครสวรรค์	4	4	46	ระยอง	4	4
23	นนทบุรี	5	5	47	ราชบุรี	4	4
24	นราธิวาส	5	4	48	ลพบุรี	4	4

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ

☐ 20 ปี - 30 ปี

☐ 31 ปี - 40 ปี

☐ 41 ปี - 50 ปี

☐ 51 ปี - 60 ปี

3. คุณวุฒิ

3.1 สาขาวิชาที่จบการศึกษา

☐ สาขาอื่น ☐ สาขาการศึกษาพิเศษ

3.2 ระดับการศึกษาที่จบการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. อายุราชการ

☐ 0 ปี - 5 ปี

☐ 6 ปี - 10 ปี

☐ 11 ปี - 15 ปี

☐ มากกว่า 15 ปี

5. ประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม

☐ 0 ปี - 3 ปี

☐ 4 ปี - 7 ปี

☐ มากกว่า 7 ปี

6. สภาพการเข้ารับการอบรมทางด้านการศึกษาพิเศษ

☐ ไม่เคยได้รับการอบรมทางด้านการศึกษาพิเศษ

☐ เคยได้รับการอบรม (โปรดระบุและระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ด้านความบกพร่องทางสติปัญญา

☐ ด้านความบกพร่องทางการได้ยิน

☐ ด้านอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจ ซึ่งตรงกับความรู้สึก
หรือความคิดเห็นของท่าน จากข้อความในแต่ละข้อ

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0.	ด้านความสำเร็จของงาน ท่านมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการ ปรับปรุงงานให้ดีขึ้น	✓				
00.	ท่านร่วมกับบุคคลอื่นแก้ปัญหาเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ				✓	

จากข้อ 0. แสดงว่าท่านมีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด ที่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น
ในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

และข้อ 00. แสดงว่าท่านมีความพึงพอใจในระดับ น้อย ที่จะมีโอกาสท่านร่วมกับบุคคล
อื่นแก้ปัญหาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	1. ด้านความสำเร็จของงาน ท่านมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น					
2.	2. ท่านร่วมกับบุคคลอื่นแก้ปัญหาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
3.	3. การสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษทำให้คุณภาพการสอนของท่านด้อยลง					
4.	4. การสอนของท่านทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษพัฒนาขึ้น					
5.	5. ท่านได้รับคำชมจากผู้บริหารที่ได้รับมอบหมายให้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
6.	6. การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติความจริงควรจะเรียนในโรงเรียนที่จัดการศึกษาพิเศษเฉพาะ					
7.	7. ถ้ามีโอกาสท่านอยากจะเปลี่ยนงานที่ดีกว่าที่จะต้องมาสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม					
8.	8. ท่านมีความรู้ความสามารถที่จะสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
9.	9. ผู้ปกครองหรือบุคคลภายนอกมีความรู้สึกที่ดีต่อตัวท่าน					
10.	10. เพื่อนร่วมงานเคยขอคำแนะนำปรึกษาหรือในการสอนเด็กพิเศษกับท่าน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	2. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ผู้บริหารให้โอกาสและสนับสนุนในการ ศึกษาต่อหรือการรับการอบรม					
2.	การเป็นครูสอนเด็กที่มีความพิเศษมี ความก้าวหน้าในวิชาชีพ					
3.	ท่านมีโอกาสเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น เมื่อมาสอนเด็กที่มีความพิเศษ					
4.	ท่านมีโอกาสหาประสบการณ์และความ รู้เพิ่มเติมเมื่อมาสอนเด็กที่มีความพิเศษ					
5.	ท่านได้รับการพิจารณาความดีความ ชอบเป็นพิเศษ เมื่อมาสอนเด็กที่มีความ พิเศษ					
6.	ท่านพอใจในความก้าวหน้าทางการเรียน ในการสอนเด็กที่มีความพิเศษของท่าน					
7.	การสอนเด็กที่มีความพิเศษเป็นงานที่ไม่ มีความมั่นคงขึ้นอยู่กับนโยบาย					
8.	เมื่อเทียบกับครูอื่น การสอนเด็กที่มี ความพิเศษความก้าวหน้ามากกว่า					
9.	งานที่ท่านได้รับมอบหมายท่านมีความ พอใจดี					
10.	ท่านได้สอนเด็กที่มีความพิเศษซึ่งตรงกับ ต้องการและความถนัดของท่าน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	3. การได้รับความยอมรับนับถือ ผู้บังคับบัญชาให้การชมเชยที่ข้าพเจ้า สอนเด็กที่มีความพิเศษ					
2.	ครูสอนเด็กที่มีความพิเศษเป็นที่ยอมรับ ของผู้ปกครองและคนทั่วไป					
3.	ท่านพึงพอใจที่ได้รับมอบให้สอนเด็กที่มี ความพิเศษ					
4.	ครูที่สอนเด็กที่มีความพิเศษเป็นที่ใช้ ความสามารถมากกว่าครูทั่วไป					
5.	ครูที่ต้องสอนเด็กที่มีความพิเศษเพราะ ไม่รู้จะสอนอะไรแล้ว					
6.	เพื่อนครูยอมรับในความเสียสละของ ท่านที่ต้องมาสอนเด็กที่มีความพิเศษ					
7.	ขอเสนอแนะของท่านเกี่ยวกับเด็กที่มี ความพิเศษได้รับการตอบสนอง					
8.	การสอนเด็กที่มีความพิเศษเป็นที่พอใจ ของผู้ปกครอง					
9.	ท่านได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยว กับงานการศึกษาพิเศษมากขึ้น					
10.	ท่านได้รับโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการการศึกษา พิเศษ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	4. ลักษณะของงาน					
1.	การสอนเด็กที่มีความพิเศษเป็นงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถของท่าน					
2.	การสอนเด็กที่มีความพิเศษเป็นงานที่ทำหายนความสามารถของท่าน					
3.	ท่านได้รับความรู้เพิ่มเติมเมื่อมาสอนเด็กที่มีความพิเศษ					
4.	ท่านมีความสนุกกับการสอนเด็กที่มีความพิเศษ					
5.	การสอนเด็กที่มีความพิเศษทำให้ท่านได้รับประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น					
6.	การสอนเด็กที่มีความพิเศษทำให้ต้องเตรียมการสอนมากกว่าปกติ					
7.	การสอนเด็กที่มีความพิเศษทำให้ต้องเหนื่อยมากกว่าปกติ					
8.	การสอนเด็กที่มีความพิเศษเป็นงานที่น่าเบื่อหน่าย					
9.	ท่านได้รับมอบหมายให้สอนเด็กที่มีความพิเศษโดยไม่ค่อยเต็มใจ					
10.	การสอนเด็กที่มีความพิเศษเป็นงานที่เกินความสามารถของท่าน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. ความรับผิดชอบ						
1.	เด็กที่มีความพิเศษเป็นสิ่งที่ท่านให้ความเอาใจใส่เสมอ.....					
2.	ท่านพอใจที่ต้องมารับผิดชอบการสอนเด็กที่มีความพิเศษ.....					
3.	เมื่อมีการประชุมครู ท่านให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติต่อเด็กที่มีความพิเศษ.....					
4.	ท่านเตรียมการสอนเด็กที่มีความพิเศษสม่ำเสมอ.....					
5.	ท่านแนะนำเด็กทั่วไปในการปฏิบัติกับเด็กที่มีความพิเศษ.....					
6.	ท่านติดตามความก้าวหน้าในการเรียนของเด็กที่มีความพิเศษเสมอ.....					
7.	ท่านให้ความสำคัญเด็กที่มีความพิเศษไม่ต่างกับเด็กปกติ.....					
8.	การสอนเด็กที่มีความพิเศษทำให้ท่านยุ่งยากมากขึ้น.....					
9.	ควรจัดแยกเด็กที่มีความพิเศษไปสอนในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ.....					
10.	การสอนเด็กที่มีความพิเศษทำให้เด็กปกติเสียเวลา.....					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. ค่าตอบแทน						
1.	วิธีการเลื่อนขั้นเงินเดือนของท่านเป็นไป ด้วยความเหมาะสม					
2.	เงินเดือนของท่านเพียงพอกับค่าใช้จ่าย ในครอบครัว					
3.	ท่านพอใจกับค่าตอบแทนที่ได้รับอยู่ใน ขณะนี้					
4.	ท่านต้องทำงานพิเศษนอกเวลาเพื่อเพิ่ม รายได้					
5.	ควรจัดสวัสดิการให้ดีกว่านี้สำหรับครูที่ สอนเด็กที่มีความพิเศษ					
6.	การเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกเงินสวัสดิ การอื่น เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเช่า บ้าน ให้ดีขึ้น					
7.	โรงเรียนควรมีสวัสดิการพิเศษสำหรับครู ที่สอนเด็กที่มีความพิเศษ					
8.	ควรจ่ายค่าตอบแทนให้สูงกว่าที่เป็นอยู่					
9.	ท่านพอใจที่จะสอนเด็กที่มีความพิเศษ ถึงแม้ว่าถ้าทำงานเอกชนแล้วรายได้จะ สูงกว่า					
10.	ถ้ามีช่องทางที่ค่าตอบแทนสูงกว่านี้ ท่าน จะไปประกอบอาชีพนั้น					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	7. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและ ผู้บังคับบัญชา					
1.	เพื่อนร่วมงานยอมรับในความสำเร็จใน ด้านการสอนเด็กที่มีความพิเศษของท่าน					
2.	ผู้บังคับบัญชายอมรับในความสามารถ ในการสอนเด็กที่มีความพิเศษของท่าน					
3.	ผู้บังคับบัญชาเอาใจใส่และไว้วางใจ มอบหมายให้ท่านสอนเด็กที่มีความ พิเศษ					
4.	ความต้องการของท่านได้รับการตอบ สนองจากผู้บังคับบัญชา					
5.	ครูในโรงเรียนมีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ขาดความสามัคคี					
6.	เพื่อนร่วมงานไม่ค่อยเป็นมิตรกับท่าน					
7.	ท่านถูกจ้องจับผิดในการทำงาน					
8.	ท่านมีโอกาสดำเนินปะสังสรรค์กับเพื่อน ร่วมงานเสมอ					
9.	ผู้บังคับบัญชามีความจริงจังต่อตัวท่าน ทั้งหน้าที่การงานและส่วนตัว					
10.	ท่านพอใจที่มีเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับ บัญชาที่ดี					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	8. นโยบายและการบริหารงาน ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน					
2.	ผู้บริหารชี้แจงวัตถุประสงค์และนโยบาย ของโรงเรียนให้ท่านทราบ					
3.	ผู้บริหารมีการกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบ ได้อย่างเสมอภาคและเหมาะสม					
4.	ท่านพอใจระบบการติดตามผลการ ปฏิบัติงานของผู้บริหารในโรงเรียน					
5.	ท่านได้รับการแนะนำช่วยเหลือจาก ผู้บังคับบัญชาเมื่อเกิดปัญหาการ ปฏิบัติงาน					
6.	ผู้บังคับบัญชาให้การนิเทศการปฏิบัติ งานของท่านที่เป็นระบบและเหมาะสม					
7.	ท่านมีโอกาสพบผู้บังคับบัญชาได้ในทุก โอกาส					
8.	ท่านพอใจการบริหารงานของผู้บังคับ บัญชา					
9.	ผู้บังคับบัญชาไม่ค่อยเข้าใจปัญหาที่ ท่านประสบอยู่					
10.	ผู้บังคับบัญชาของท่านมักปฏิเสธความ รับผิดชอบ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	9. สภาพการทำงาน					
1.	การสอนเด็กที่มีความพิเศษของท่านมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน.....					
2.	การสอนเด็กที่มีความพิเศษทำให้เกิดความเครียด					
3.	การสอนเด็กที่มีความพิเศษทำให้ท่านเป็นคนก้าวร้าวขึ้น					
4.	การใกล้ชิดกับเด็กที่มีความพิเศษทำให้ท่านรู้สึกเบื่อบาน					
5.	ท่านต้องควบคุมตัวเองตลอดเวลาที่สอนเด็กที่มีความพิเศษ					
6.	ท่านช่วยแก้ปัญหาด้านการเรียนของเด็กที่มีความพิเศษได้สำเร็จ					
7.	ชั่วโมงการสอนของท่านมากเกินไปทั้งที่ต้องสอนเด็กที่มีความพิเศษด้วย					
8.	ท่านสอนเด็กที่มีความพิเศษโดยได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมอยู่เสมอ					
9.	การสอนเด็กที่มีความพิเศษเป็นงานที่ตรงกับความต้องการและความสนใจของท่าน					
10.	ไม่มีใครเอาใจใส่ท่านว่าจะสอนเด็กที่มีความพิเศษอย่างไร					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10.	การปกครองบังคับบัญชา					
1.	ท่านกับผู้บังคับบัญชามีความเข้าใจกัน					
2.	ผู้บังคับบัญชาเอาใจใส่และมอบหมายงานให้ท่านทำโดยคำนึงถึงความรู้สึกของท่าน					
3.	ผู้บังคับบัญชาแนะนำการทำงานให้ท่าน					
4.	ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับท่าน					
5.	ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติต่อท่านอย่างยุติธรรม					
6.	ผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องเกี่ยวกับเด็กที่มีความพิเศษ					
7.	ผู้บังคับบัญชามักจะจับผิดท่านอยู่เสมอ					
8.	การบริหารงานของผู้บริหารมักจะใช้ระบบคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินงานเพื่อลดความรับผิดชอบ					
9.	ท่านพอใจระบบการบริหารงานในโรงเรียนที่ท่านสอนเด็กที่มีความพิเศษอยู่					
10.	ผู้บังคับบัญชามีความเป็นกันเองกับท่าน					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นางชุลีกร ตั้งเชื่อนขันธุ์
วัน เดือน ปี เกิด	26 กรกฎาคม 2492
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	29/347 เมืองทองธานี 3 ซอย 10 ตำบล บางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	2530 ป.4 โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ 2506 ป.7 โรงเรียนเทศบาล 3 2509 ม.ศ. 3 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ 2511 ม.ศ. 5 โรงเรียนการช่างสตรีพิษณุโลก 2512 ป.ป. วิทยาลัยครูพิษณุโลก 2513 ป.กศ.สูง วิทยาลัยครูนครสวรรค์ 2520 ศษ.บ. มหาวิทยาลัยศิลปากร 2540 กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

บทคัดย่อ
ของ
จุลิกกร ตั้งเชือนจันทร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ
พฤษภาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าไว้ 2 ประการ คือ เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ คุณวุฒิ อายุราชการ ประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมและพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือครูปฏิบัติการสอนเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2539 โดยสุ่มครูในทุกจังหวัด โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ด้วยวิธีการการสุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานของครูที่ปฏิบัติการสอนนักเรียนเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ ตามทฤษฎีสองปัจจัยของ เฮิร์ท-เบอร์ก คือปัจจัยกระตุ้น 5 องค์ประกอบ และปัจจัยค้ำจุน 5 องค์ประกอบ องค์ประกอบละ 10 ข้อ รวม 100 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.952

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ ติดตามตรวจสอบการส่งแบบสอบถามกลับมา จำนวน 323 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาความถี่และร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าสถิติพื้นฐานของของความพึงพอใจในการทำงาน เปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจในการทำงานโดยใช้ t - test และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน และทดสอบค่าเฉลี่ยโดยใช้วิธีของเชฟเฟ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้ คือ ความพึงพอใจของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ด้านปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยค้ำจุน พบว่ามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ เพศ ระดับอายุ คุณวุฒิ อายุราชการ พื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการ

พิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติไม่แตกต่างกัน แต่พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 7 ปี มีความพึงพอใจโดยรวมมากกว่าครูที่ประสบการณ์สอนระหว่าง 0 ปี - 3 ปี กับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมากกว่า 7 ปี มีความพึงพอใจมากกว่าครูที่ประสบการณ์สอนระหว่าง 0 ปี - 3 ปี ในปัจจัยกระตุ้น และทุกองค์ประกอบของปัจจัยกระตุ้น คือ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงานและด้านความรับผิดชอบ จะมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติที่ผ่านการอบรม มีความพึงพอใจในปัจจัยกระตุ้นและในทุกองค์ประกอบของปัจจัยกระตุ้นมากกว่า ครูไม่ผ่านการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

WORKING SATISFACTIONS OF TEACHERS IN THE
MAINSFREAMING PROGRAMS UNDER THE OFFICE OF
THE NATION PRIMARY EDUCATION COMMISSION.

AN ABSTRACT

BY

CHULEEKORN TUNGKEUNKUNT

Presented in partial fulfillment of the requirement for the
Master of Education degree in Special Education
at Srinakharinwirot University

May 1997

The purpose of this study was twofold: to investigate and to compare the satisfaction in work of the teachers working with the special needs children mainstreamed in regular programs in schools under the jurisdiction of the Office of the National Primary Education Commissions (ONPEC), classified by age, gender, education qualification, work experience, duration in teaching the special needs children, prior training in special education.

The sample consisted of 323 teachers working with the special needs children throughout Thailand. The simple random sampling technique as applied with consideration of schools as sampling units.

The instrument was the questionnaire consisting of 100 items, grouped into 5 major areas each of motivation factors and hygienic factors of Herzberg Theory. The questionnaire yielded the reliability of .95 and the return rate was 95 %. The t-test was employed in the data analysis. The findings were as follows:

The satisfaction in works of the teachers in the mainstreaming programs throughout Thailand was at the moderate level, and in both motivation and hygienic factors. In Comparison, the satisfaction of the teachers with different gender, age, educational background, prior training in special education, was not significantly different. However, work experience of the teachers was thought to be the discriminating index, significant at .01 level. When the two-factors were considered, it was found that the teachers with 0-3 years and more than 7 years of experience differed in their satisfaction in motivation factors in all sub areas: Achievement, Advancement, Recognition, Responsibility and Work Itself, significant at .01 level. The teachers with previous training in special education also differed in their satisfactions in both motivation and hygienic factors, significant at .01 level.